

ՇԻՆՄՈՆՏԱԺԱՅԻՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

«ԷՖԵՍ» ԱՓԲԸ խորհրդի կողմից
Արձանագրություն 01 առ 08.08.2023թ.

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ Է

08.08.2023 թ.-ից

Կոդ՝ 04.04.01

Խմբագրություն՝ 1.0

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ 3

ԳԼՈՒԽ 2. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ 3

ԳԼՈՒԽ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏ 4

ԳԼՈՒԽ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔ..... 6

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ, ԲԱՑԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 6

ԳԼՈՒԽ 6: ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱԳԻՆ,
ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ 16

ԳԼՈՒԽ 7: ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ
ԿԱՐԳԸ..... 19

ԳԼՈՒԽ 8: ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ.....27

ԳԼՈՒԽ 9: ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ, ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
..... 34

ԳԼՈՒԽ 10: ՊԱՀԱՆՋԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ (ՍՈՒԲՐՈԳԱՑԻԱ) 38

ԳԼՈՒԽ 11: ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ..... 39

ԳԼՈՒԽ 12: ԱՅԼ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ 39

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1..... 40

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1. Սույն Կանոնների և գործող օրենսդրության հիման վրա «ԷՖԵՍ» ԱՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Ապահովագրող) կնքում է շինարարական-մոնտաժային աշխատանքների՝ բոլոր ռիսկերից ապահովագրության պայմանագրեր իրավաբանական և գործունակ ֆիզիկական անձանց հետ (այսուհետ՝ Ապահովադիրներ):

1.2. Սույն Կանոնները հանդիսանում են Կանոնների համաձայն կնքված Շինմոնտաժային աշխատանքների՝ բոլոր ռիսկերից կամավոր ապահովագրության պայմանագրի (այսուհետ՝ Պայմանագրի/Վկայագրի) անբաժանելի մասը:

1.3. Սույն Կանոնների համաձայն «ԷՖԵՍ» ԱՓԲԸ-ն իրականացնում է ապահովագրություն՝ ոչ կյանքի ապահովագրության հետևյալ դասերով՝

- Ա) Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն,
- Բ) Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն,
- Գ) Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն,
- Դ) Ֆինանսական ռիսկերի ապահովագրություն:

1.4. Սույն Կանոններին համապատասխան կնքված ապահովագրության պայմանագրերով Ապահովագրող է հանդիսանում «ԷՖԵՍ» ԱՓԲԸ-ն՝ գրանցված ՀՀ, ք.Երևան, Հր. Քոչար 35/1, ՀՀ ԿԲ գրանցման համար՝ 14, տրված 25.07.2023թ.:

ԳԼՈՒԽ 2. ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

2.1. Ապահովագրված գույքին հասցված վնասի հետևանքով Ապահովագրողի կողմից հատուցվող պատահարներ ասելով հասկանում ենք ապահովագրված գույքի իրական վնասը, այսինքն ֆիզիկական ոչնչացումը, կորուստը կամ վնասը, ինչպես նաև այն ծախսերը, որոնք Ապահովադիրը կրել է կամ պետք է կրի ապահովագրական պատահարի հետևանքները վերացնելու համար:

2.2. **Ապահովադրի ներկայացուցիչներ** ասելով հասկանում ենք կապալառու և ենթակապալառու կազմակերպությունները և դրանց աշխատակիցները, որոնք իրականացնում են շինմոնտաժային աշխատանքներ՝ համաձայն Կանոնների 3.2.2 և 3.2.2 կետերի, եթե Պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

2.3. Մեկ ապահովագրական պատահարի համար **Ապահովագրողի պատասխանատվության սահմանաչափ** ասելով հասկանում ենք վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման առավելագույն չափը՝ ապահովագրված գույքի առանձին խմբերի, ապահովագրական ռիսկերի, Պայմանագրի գործողության ժամկետում տեղի ունեցած մեկ կամ բոլոր ապահովագրական ռիսկերի և ապահովագրված ծախսերի մասով:

2.4. **Ոչ պայմանական չհատուցվող գումար** (այսուհետ՝ չհատուցվող գումար) ասելով հասկանում ենք Ապահովագրության օբյեկտներին հասցված վնասի մի մասը, որը ենթակա է

հատուցման Ապահովագրողի կողմից: Չհատուցվող գումարը գործում է յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի համար: Եթե տեղի է ունեցել մի քանի ապահովագրական պատահար, ապա չհատուցվող գումարը մասհանվում է յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի համար: 24 ժամվա ընթացքում շարունակաբար կամ ընդհատումներով տեղացող կարկուտից հասցված վնասը՝ դիտարկվում է որպես մեկ ապահովագրական պատահար: 72 ժամվա ընթացքում շարունակաբար կամ ընդհատումներով տեղի ունեցող բնական երևույթ հանդիսացող իրադարձությունների (բացառությամբ կարկուտի) հետևանքով հասցված վնասները դիտարկվում են որպես մեկ ապահովագրական պատահար (օրինակ՝ ջրհեղեղ, սելավ, ուժգին քամիներ):

2.5. **Երրորդ անձինք** ասելով հասկանում ենք ցանկացած ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց, ովքեր, համաձայն գործող օրենսդրության, իրավունք ունեն Ապահովադրին և/կամ անձին, ում պատասխանատվությունը ապահովագրված է, պահանջ ներկայացնել իրենց հասցված վնասը փոխհատուցելու համար՝ հաշվի առնելով սույն Կանոնների դրույթները (ներառյալ Լրացուցիչ պայմանները), բացառությամբ այն անձանց, ովքեր մասնակցում են Ապահովադրի (ներառյալ անձանց, որոնց պատասխանատվությունը ապահովագրված է) հիմնական և դուստր կազմակերպությունների կողմից լիազորված անձանց ապահովագրված գործունեությանը, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

ՉԼՈՒԽ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕՐՅԵԿՏ

3.1. Սույն Կանոններով նախատեսվում է տրամադրել ապահովագրական ծածկույթ հետևյալ բաժիններով՝ «Նյութական վնաս»/«Գույքի ապահովագրություն» (այսուհետ՝ «Նյութական վնաս»), «Քաղաքացիական պատասխանատվության ապահովագրություն» (այսուհետ՝ «Քաղաքացիական պատասխանատվություն»), «Ապահովադրի և շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտների շահագործման հանձնման հետաձգման հետևանքով վնասների առաջացման ռիսկի ապահովագրություն» (այսուհետ՝ «Շահագործման հանձնելու հետաձգում»):

3.2. **«Նյութական վնաս»** բաժնով ապահովագրական ծածկույթը տարածվում է շինմոնտաժային օբյեկտների, շինանյութերի, տեղադրման ենթակա սարքավորումների, շինհրապարակում տեղադրվող ժամանակավոր կառույցների, նյութերի, շինարարական տեխնիկայի և այլ գույքի վրա (այդ թվում՝ գործիքների, հագուստի), որն օգտագործվում է շինմոնտաժային աշխատանքներում և/կամ գտնվում է շինհրապարակում:

Սույն բաժնով Ապահովագրության օբյեկտ են հանդիսանում Ապահովադրի/Շահառուի՝ ՀՀ օրենսդրությանը չհակասող շահերը, որոնք կապված են՝

- շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտ և/կամ դրանց իրականացման միջոց հանդիսացող գույքի տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման հետ,
- Ապահովադրի մոտ լրացուցիչ ծախսերի առաջացման հետ, որոնք պայմանավորված են վերջինիս՝ իր կողմից կառուցված շենքին (կառույցին) կամ տեղադրված

սարքավորմանը հասցված վնասը հատուցելու պարտավորությամբ, որը հետևանք է եղել շինմոնտաժային, գործարկման և հետգործարկման երաշխիքային աշխատանքների ժամանակ բացթողումների, որոնք սակայն ի հայտ են եկել հետգործարկման երաշխիքային շրջանում:

Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա սույն Կանոններով ապահովագրության ենթակա են՝

3.2.1. **Շինարարական աշխատանքները** (ներառյալ՝ շինանյութերը և շինարարական կոնստրուկցիաները), աշխատավարձերի ծախսերը, մաքսային վճարները և տուրքերը:

Սույն Կանոնների շրջանակներում շինարարական աշխատանքներ ասելով հասկանում ենք առկա շենքերի և կառույցների փոփոխման, վերակառուցման և նոր շենքերի ու կառույցների ստեղծման աշխատանքները, որոնք չեն հանդիսանում մոնտաժային աշխատանքներ:

3.2.2. **Մոնտաժային աշխատանքները**, ներառյալ մոնտաժվող սարքավորումը, նյութերը, աշխատավարձերի ծախսերը, տեղափոխման ծախսերը, մաքսային վճարները և տուրքերը: Սույն Կանոնների շրջանակներում մոնտաժային աշխատանքներ ասելով հասկանում ենք սարքավորումների և/կամ մետաղական կոնստրուկցիաների մոնտաժման/ապամոնտաժման աշխատանքները:

3.2.3. **Շինհրապարակի սարքավորումները**: Շինհրապարակի սարքավորումներ ասելով հասկանում ենք ժամանակավոր շինությունները և կառույցները, ցանկապատերը, լուսավորությունը, ներքին ավտոճանապարհները, պահեստավորման տնտեսությունը և նյութական ռեսուրսների պահպանման կառույցները և այլն:

Վերոնշյալ 3.2.2 - 3.2.3 կետերով սահմանված գույքը համարվում է ապահովագրված, եթե ներառված է Շինարարական պայմանագրում (смета), կամ հատուկ սահմանված է ապահովագրության պայմանագրով:

3.2.4. Ապահովագրության պայմանագրով հատուկ նախատեսված լինելու դեպքում՝ ապահովագրության ենթակա են նաև

3.2.4.1. **Շինարարական տեխնիկան**: Շինարարական տեխնիկա ասելով հասկանում ենք շինարարության մեջ օգտագործվող մեքենաները, մեխանիզմները և սարքերը, այդ թվում՝ հողափոր, ճանապարհաշինարարական, այլ շարժական կամ ստացիոնար տեխնիկա:

3.2.4.2. **Առկա գույքը**: Առկա գույք ասելով հասկանում ենք շինհրապարակում կամ դրա անմիջական հարևանությամբ գտնվող գույքը (բացառությամբ սույն Կանոնների 3.2.2 - 3.2.3 կետերում նշված օբյեկտների), որը պատկանում է Պատվիրատուին կամ Կապալառուին սեփականության իրավունքով կամ այլ իրավական/պայմանագրային հիմքով:

3.2.4.3. Ապահովագրության տարածքի՝ ապահովագրական պատահարի հետևանքով վնասված գույքի փլատակներից (մնացորդներից) մաքրման ծախսերը:

3.2.4.4. Հետգործարկման երաշխիքային պարտավորությունները: Հետգործարկման երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության լրացուցիչ պայմանները

սահմանված են Լրացուցիչ դրույթներում (տես՝ սույն Կանոնների Հավելված 2):

3.3. Ապահովագրության պայմանագրով հատուկ նախատեսված լինելու դեպքում, ապահովագրության ենթակա են նաև՝

3.3.1. **«Քաղաքացիական պատասխանատվություն»:** Սույն բաժնով ապահովագրական ծածկույթը տարածվում է երրորդ անձանց կողմից Ապահովադրին պահանջների ներկայացման վրա՝ վերջինիս կողմից «Նյութական վնաս» բաժնով ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման հետ անմիջական կապ ունեցող իրադարձությունների հետևանքով հասցված վնասի փոխհատուցման համար:

3.3.2. **«Շահագործման հանձնելու հեղաձգում»:** Շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտների շահագործման հանձնման հետաձգման հետևանքով վնասների առաջացման ռիսկի ապահովագրության մասով Ապահովագրության օբյեկտ են համարվում Պատվիրատուի գույքային շահերը՝ կապված շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտների շահագործման հանձնման հետաձգման հետևանքով վնասների առաջացման ռիսկի հետ: «Շահագործման հանձնելու հետաձգման» ապահովագրության լրացուցիչ պայմանները սահմանված են Լրացուցիչ դրույթներում:

ԳԼՈՒԽ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔ

4.1 Սույն Կանոնների շրջանակներում տրամադրվող ապահովագրական ծածկույթը գործում է Ապահովագրության պայմանագրում նշված շինհրապարակում: Այն դեպքում, երբ ապահովագրված գույքի մի մասը հիմնական շինհրապարակից առանձին է տեղակայված, ապահովագրությունը այդ գույքի վրա տարածվում է միայն այն դեպքում, երբ այդ գույքի մասին ուղղակիորեն նշված է Ապահովագրության պայմանագրում:

4.2 Ապահովագրության պայմանագրում, Կողմերի միջև հատուկ համաձայնության առկայության դեպքում, ապահովագրությունը կարող է տարածվել նյութերի և սարքավորումների փոխադրման վրա՝ առանձին տեղակայված պահեստից դեպի հիմնական շինհրապարակ, ինչպես նաև բեռների փոխադրման վրա՝ մինչև շինհրապարակ:

4.3 Ապահովագրության տարածքից դուրս ապահովագրված գույքին հասցված վնասը Ապահովագրողի կողմից հատուցման ենթակա չէ:

ԳԼՈՒԽ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ, ԲԱՑԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

5.1. **Նյութական վնաս.**

5.1.1. Սույն Կանոնների համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին հատուցում է 3.2.2 - 3.2.3 և 3.2.4.1 - 3.2.4.2 կետերում նշված ապահովագրված գույքի չնախատեսված և անկանխատեսելի նյութական ազդեցության, ֆիզիկական ոչնչացման կամ վնասի արդյունքում հասցված վնասը (իրական վնաս) «բոլոր ռիսկերի համար պատասխանատվությամբ», բացառությամբ սույն Կանոններով, դրանց Լրացուցիչ պայմաններով կամ Ապահովագրության պայմանագրով բացառված դեպքերի: Սույն Կանոններում (ներառյալ՝ Հավելված 1 և 2) նշված

ապահովագրության ծածկույթից բացառությունները և սահմանափակումները կիրառվում են, եթե այլ բան ուղղակիորեն նախատեսված չէ Ապահովագրության պայմանագրում: Չնախատեսված և անկանխատեսելի են համարվում, այն նյութական ազդեցությունները, որոնք Ապահովագրող կամ նրա ներկայացուցիչները չեն կարողացել ժամանակին կանխատեսել կամ չէին կարող կանխատեսած լինել՝ հիմնվելով շինարարության ոլորտում սովորական պրակտիկա հանդիսացող մասնագիտական գիտելիքների վրա:

5.1.2. Առկա գույքի (3.2.4.2 կետ) համար Ապահովագրության պայմանագրով կարող է նախատեսված լինել տվյալ օբյեկտի «բոլոր ռիսկերից պատասխանատվության» ապահովագրություն՝ չնախատեսված և անկանխատեսելի նյութական ազդեցության արդյունքում առաջացած ֆիզիկական ոչնչացումից կամ վնասից (եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ), պայմանով, որ.

- այդպիսի գույքի ֆիզիկական ոչնչացումը կամ վնասը եղել է Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինարարական և/կամ մոնտաժային աշխատանքների իրականացման հետևանքով,
- ապահովագրված գույքը մինչև շինմոնտաժային աշխատանքների սկիզբը չի ունեցել վնասվածքներ և ձեռնարկվել են դրա պահպանման համար համապատասխան միջոցառումներ:

Հիմքերի և կրող կոնստրուկցիաների վիբրացիայի, հեռացման կամ թուլացման հետևանքով առկա գույքի ոչնչացման կամ վնասի մասով հատուցման ենթակա է միայն ոչ մակերեսային վնասը, որն ազդում է ապահովագրված գույքի կայունության վրա և սպառնում է այն օգտագործողներին:

Սույն կետով հատուցման ենթակա չէ՝

- ոչնչացումը կամ վնասը, որոնք, ելնելով շինմոնտաժային աշխատանքների բովանդակությունից կամ դրանց իրականացման միջոցից, համարվում են սպասելի,
- վնասների կանխարգելման կամ նվազեցման համար ծախսերը, որոնք առաջացել են Ապահովագրության պայմանագրի գործողության ընթացքում:

5.1.3. Ապահովագրության պայմանագրով կարող է ապահովագրված լինել շինմոնտաժային աշխատանքների ֆիզիկական ոչնչացումը կամ վնասը, որը տեղի է ունեցել Ապահովագրության պայմանագրում նշված Ապահովագրի/Կապալառուի հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների կատարման ժամանակահատվածում: Նշված ապահովագրական ծածկույթի պայմանները շարադրված են համապատասխան դրույթներում (տես՝ սույն Կանոնների Հավելված 2):

5.1.4. Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, Ապահովագրողը չի

հատուցում վնասը, որը կապված է՝

5.1.4.1. Նախագծման ժամանակ թույլ տված սխալների կամ շինարարական և/կամ մոնտաժային աշխատանքներում օգտագործվող նյութերի/արտադրանքի թերությունների հետ, որոնք առաջացել են դրանց արտադրության (պատրաստման) ժամանակ,

5.1.4.2. Կոնստրուկտիվ թերությունների հետ,

5.1.4.3. Հետազոտական աշխատանքների իրականացման հետ,

5.1.4.4. Նյութերի մաշվածության, կորոզիայի, թթվելու, փտելու, ինքնահրկիզման կամ դրանց բնական որակների, ինչպես նաև եղանակային պայմանների հետ: Ընդ որում հատուցման ենթակա է ապահովագրված գույքին հասցված այն վնասը, որը հասցվել է վերոնշյալ երևույթներից:

5.1.4.5. Շինարարական տեխնիկայի խափանման և/կամ շինհրապարակի սարքավորումների անսարքության հետ, որը պայմանավորված չէ արտաքին գործոններով: Ընդ որում հատուցման ենթակա է Պայմանագրային աշխատանքներին կամ այլ ապահովագրված գույքին հասված վնասը, որը հասցվել է շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների նման խափանումների և անսարքությունների հետևանքով:

5.1.4.6. Վառելիքանյութերի, քիմիական նյութերի, հովացման հեղուկների և այլ սպառվող նյութերի, ինչպես նաև ապահովագրված օբյեկտում պատրաստված արտադրանքի կորստի կամ վնասի հետ:

5.1.4.7. Ընդհանուր օգտագործման ճանապարհներով երթևեկելու թույլտվություն ունեցող տրանսպորտային միջոցների կորստի կամ վնասի հետ, եթե դա տեղի է ունեցել Ապահովագրության պայմանագրում նշված ապահովագրության տարածքից դուրս:

5.1.4.8. Զրային տրանսպորտի կամ թռչող սարքերի կորստի կամ վնասի հետ:

5.1.4.9. Փաստաթղթերի, գծագրերի, հաշվապահական գրքերի, հաշիվների, փողի/կանխիկի, կնիքների, գրավոր ձևակերպված պարտատոմսերի, արժեթղթերի, անդորրագրերի, կանխիկ փողի, տեղեկատվական համակարգչային ծրագրերի կամ տվյալների կորստի կամ վնասի հետ:

5.1.4.10. Գույքագրման ժամանակ հայտնաբերված գույքի կորստի, անհետացման, պակասորդի կամ վնասի հետ, եթե նման վնասի պատճառը չի կարող հավաստիացվել:

5.1.4.11. Ցանկացած տիպի անուղղակի վնասների հետ, այդ թվում տույժերը, տուգանքները, ուշացման հետևանքով վնասները, պայմանագրերի խախտումները կամ չեղարկումները և կորցրած շահույթը:

5.1.4.12. Ապահովադրի կողմից շինմոնտաժային տեխնիկայի՝ այլ նպատակներով օգտագործման կամ Ապահովադրից (Ապահովագրված անձից, Շահառուից) տարբերվող մեկ այլ անձի կողմից շինհրապարակում դրանց շահագործման հետ:

5.2. Քաղաքացիական պատասխանատվություն

5.2.1. Ապահովագրական պատահար է հանդիսանում ապահովագրության տարածքում և/կամ դրան հարակից տարածքներում, Ապահովագրության պայմանագրում որպես շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամկետ նշված գործողության ժամկետում տեղի ունեցած հանկարծակի և անկանխատեսելի իրադարձությունը, որը նախատեսված է Կանոններով և Ապահովագրության պայմանագրով, ուղղակիորեն կապված է Ապահովագրության պայմանագրում նշված գործունեության հետ և համաձայն քաղաքացիական օրենսգրքի նորմերի կարող է երրորդ անձանց համար հիմք հանդիսանալ՝ Ապահովադիրին և/կամ Ապահովագրված անձանց պահանջ ներկայացնել իրենց վնաս պատճառելու համար փոխհատուցում պահանջելու կամ Ապահովադրի և/կամ Ապահովագրված անձանց չնախատեսված ծախսեր կրելու համար:

5.2.2. Սույն Կանոնների համաձայն կնքված Ապահովագրության պայմանագրով Ապահովագրողը ապահովագրական ծածկույթ է տրամադրում Ապահովադիրին (և Ապահովագրված անձին) երրորդ անձանց կողմից պահանջներ ներկայացնելու դեպքում՝ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վերջիններիս վնաս պատճառելու հետևանքով և դրսևորվում է հետևյալ կերպ՝

- Ֆիզիկական անձանց մահ, վնասվածք, աշխատունակության կորուստ,
- Ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց պատկանող գույքի ոչնչացում, կորուստ կամ վնաս:

5.2.3. Կողմերի հատուկ համաձայնության դեպքում Ապահովագրողը ծածկույթ է տրամադրում նաև շրջակա միջավայրի պաշտպանության և բնական ռեսուրսների օգտագործման վերահսկման իրավասություն ունեցող պետական և/կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների և կառույցների կողմից ներկայացված պահանջների համար՝ շրջակա միջավայրին ուղղակի գույքային վնաս հասցնելու դեպքում: Շրջակա բնական միջավայրին հասցված վնաս (աղտոտում) ասելով հասկանում ենք շրջակա բնական միջավայրի վիճակի նորմերի հանկարծակի և ոչ կանխամտածված խախտումը, որոնք հաստատվել են այն տարածքի իշխանության մարմինների կողմից, որտեղ տեղի է ունեցել վնասը:

5.2.4. Ապահովագրության պայմանագրով հատուկ համաձայնության առկայության դեպքում՝ Ապահովագրողը Ապահովադիրին հատուցում է՝

5.2.4.1. Ապահովադրից (Ապահովագրված անձից) գանձված դատական ծախսերը՝ պետական տուրքի գումարը, դատական փորձաքննությունների ծախսերը, տուժածի ներկայացուցչի կամ փաստաբանի ծառայությունների վճարման ծախսերը և այլն,

5.2.4.2. Ապահովագրողի հետ համաձայնեցված խելամիտ և անհրաժեշտ ծախսերը իրավաբանական օգնության և այլնի համար, որոնք Ապահովադիրը (Ապահովագրված անձը) կրել է տուժած երրորդ անձանց կողմից ներկայացված պահանջների (հայցերի) հետաքննության, կարգավորման ընթացքում կամ դրանց մասով դատական գործերի ընթացքում: Ապահովադրի (Ապահովագրված անձի) ծախսերը, որոնք կապված են իրեն ներկայացված պահանջները ուսումնասիրելու հետ (սեփական անձնակազմի աշխատանք, գրասենյակային ծախսեր և այլն),

վերոնշյալ ծախսերի շարքին չեն դասվում և հատուցման ենթակա չեն: Եթե դա հատուկ համաձայնեցված է Ապահովագրության պայմանագրով, Ապահովագրողը, քանի դեռ դա բխում է իր շահերից, իրավունք ունի մասնակցել Ապահովադրին (Ապահովագրված անձին) ներկայացված, ինչպես դատական, այնպես էլ արտադատական կարգով հայցերի (պահանջների) լուծմանը, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում նշանակել իրավաբանական և տեխնիկական խորհրդականների:

5.2.5. Կողմերի լրացուցիչ համաձայնությամբ Ապահովագրողը ապահովագրական ծածկույթ է տրամադրում նաև այն չնախատեսված ծախսերի մասով, որոնք կապված են պարտադրված կանխարգելիչ միջոցների հետ՝ ուղղված ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալը կանխելուն և/կամ հակառակ ձեռնարկված կանխարգելիչ միջոցներին ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում հնարարավոր վնասը նվազեցնելուն:

5.2.6. Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապահովագրությունը չի տարածվում հետևյալ վնասների հատուցման վրա.

5.2.6.1. Գործող օրենսդրությամբ սահմանված հատուցման ծավալները և գումարը գերազանցող մաս:

5.2.6.2. Ապահովադրի և/կամ Ապահովագրված անձի կողմից օգտագործվող տրանսպորտային միջոցների միջոցով հասցված վնաս, բացառությամբ շինարարության մեջ կիրառվող հատուկ տեխնիկայի:

5.2.6.3. Պայմանագրային աշխատանքներին կամ գույքին հասցված վնաս, որը ապահովագրված է կամ կարող էր ապահովագրված լինել Ապահովագրողի «Շինմոնտաժային աշխատանքների ապահովագրության ընդհանուր կանոններով» կամ «Հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության պայմաններով», ինչպես նաև երաշխիքային շրջանում գույքին հասցված վնաս, որը պատկանում է երաշխիքային պարտավորությունների օբյեկտ հանդիսացող գույքի սեփականատերերին կամ գտնվում է նրանց վերահսկման տակ:

5.2.6.4. Ապահովագրության տարածից և դրան հարակից տարածքից դուրս հասցված վնաս:

5.2.6.5. Ապահովադրի և/կամ Ապահովագրված անձանց աշխատակիցների կյանքին կամ առողջությանը հասցված վնաս,

5.2.6.6. Ապահովադրի և/կամ Ապահովագրված անձանց մոտ վարձակալության, լիզինգի, պահպանության, լիազորված տիրապետման, վարձման կամ գրավի տակ գտնվող գույքին հասցված վնաս:

5.2.6.7. Ասբեստ, դիէթիլստիրոլ, ֆորմալդեհիդներ և առողջության համար վտանգավոր այլ նյութեր և բաղադրիչներ պարունակող նյութերի օգտագործումից առաջացած վնաս, բացառությամբ այն նյութերի, որոնք թույլատրելի և անհրաժեշտ են շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամանակ:

5.2.6.8. Վիբրացիայով, ինչպես նաև շենքերի և կառույցների հիմքի և կոնստրուկցիայի կրող տարրերի հեռացման կամ թուլացման հետևանքով հասցված վնաս:

5.2.6.9. Պայմանագրային պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարման/չկատարման հետևանքով հասցված վնաս:

5.2.6.10. Ցանկացած տիպի անուղղակի վնաս, ներառյալ տույժեր, տուգանքներ, ուշացումների համար վնասներ, պայմանագրերի խախտումներ կամ չեղարկում և բաց թողնված շահույթ:

5.2.7. Ապահովագրողը չի հատուցում փոխարինման, վերանորոգման կամ վերացման ծախսերը, որոնք կապված են շինարարության և/կամ մոնտաժման մեջ օգտագործվող դեֆեկտային նյութերի, այլ դեֆեկտային առարկաների, դրանց մասերի, նյութերի, կոնստրուկցիաների, սարքավորումների ծուլման կամ պատրաստման թերությունների հետ:

5.2.8. Առկա գույքի կամ շինարարության և մոնտաժման հետ կապված՝ շինհրապարակում գտնվող այլ գույքի (այն պայմանով, որ դա ապահովագրված է Կանոնների 5.1.2 կետի համաձայն) ոչնչացման կամ վնասման հետ կապված վնասը հատուցվում է միայն այն դեպքում, երբ այդ ոչնչացումը կամ վնասումը անմիջական կապված է ապահովագրված Պայմանագրային աշխատանքների հետ:

5.2.9. Ապահովագրության պայմանագրով կարող է նախատեսված լինել նաև Ապահովագրողի պատասխանատվության ծավալից այլ բացառություններ:

5.2.10. Կողմերի հատուկ համաձայնությամբ, Ապահովագրության պայմանագրում կարող է ներառված լինել ապահովագրված գույքին, չերևացող վնասվածքների արդյունքում, հասցված վնասը, որը չի նկատվել գույքի ուսումնասիրության ժամանակ, դրա դեպի շինարարական և մոնտաժման հրապարակ կամ Ապահովագրության տարածքում գտնվող այլ վայր առաքումից հետո:

5.3. Շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտների շահագործման հանձնման հետաձգում

5.3.1. Ապահովագրական պատահար է համարվում շինմոնտաժային աշխատանքների օբյեկտների շահագործման հանձնման հետաձգման հետևանքով վնասների առաջացումը՝ ապահովագրված օբյեկտների վնասման, կորստի կամ ոչնչացման պատճառով, որոնք առաջացել են տեղի ունենալու որոշակի հավանականությամբ և պատահականությամբ օժտված իրադարձությունների հետևանքով, և որոնք բացառված չեն Ապահովագրության կանոններով և Պայմանագրով, և «Շինմոնտաժային ռիսկերի ապահովագրության կանոնների» (Բաժին 1) համաձայն հանդիսանում են ապահովագրական պատահար:

5.3.2. Սույն բաժնի շրջանակներում ապահովագրված ռիսկը կարգավորվում է Կանոնների Հավելված 1-ով:

5.4. Ընդհանուր բացառություններ

5.4.1. Ապահովագրական պատահար չեն հանդիսանում և հատուցման ենթակա չեն այն

վնասները, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի տեղի են ունցել հետևյալ իրադարձությունների հետևանքով՝

5.4.1.1. Ցանկացած տիպի ռազմական գործողություններ, քաղաքացիական հուզումներ, ապստամբություններ, բռնագանձում, կալանք, աշխատանքի ընդհատումներ, ձերբակալում, քաղաքացիական կամ ռազմական իշխանությունների կարգադրությամբ գույքի ոչնչացում կամ վնասում, բռնի ազգայնացում, արտակարգ իրավիճակի հայտարարում, ընդվզում, պետական հեղաշրջում, դավադրություն, ապստամբություն, հեղաշրջում կամ դրանց հետևանքներ:

5.4.1.2. Ապահովադրի (Շահառուի), նրա աշխատակիցների կամ ներկայացուցիչների դիտավորյալ գործողություններ, կոպիտ անզգուշություն և կոպիտ սխալներ:

5.4.2. Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա ապահովագրական պատահար չի հանդիսանում և հատուցման ենթակա չէ վնասը, որը ուղղակի կամ անուղղակի առաջացել է հետևյալ իրադարձությունների արդյունքում.

5.4.2.1. Գործադուլներ, լրկաուտներ, զանգվածային անկարգություններ (համաձայն ՀՀ օրենսդրության):

5.4.2.2. Ահաբեկչության, պատանդներ առնելու կամ դիվերսիայի (համաձայն ՀՀ օրենսդրության), ահաբեկչական ակտիվ/կամ ահաբեկչության վերահսկման, կանխարգելման, ճնշման և դրանց վերաբերող այլ գործողություններ, բռնության ակտի կամ մարդկանց կյանքերի, նյութական և ոչ նյութական սեփականության համար վտանգավոր գործողություններ, ցանկացած իշխանության վրա ճնշում գործադրելու կամ բնակչությանը ահաբեկելու նպատակով կամ ցանկությամբ կատարված գործողություններ: Ահաբեկչություն և/կամ դիվերսիա ռիսկերը կարող են ապահովագրվել Կողմերի համաձայնությամբ: Ընդ որում, տվյալ ռիսկերի ապահովագրությունը պետք է ուղղակիորեն նշված լինի Ապահովագրության պայմանագրում:

5.4.2.3. Աշխատանքների լրիվ կամ մասնակի դադարեցման շրջանում ապահովագրված գույքի վնասում կամ ոչնչացում.

- Աշխատանքների լրիվ դադարեցում ասելով հասկանում ենք՝ շինմոնտաժային աշխատանքների դադարեցումը անորոշ ժամկետով:
- Աշխատանքների մասնակի դադարեցում ասելով հասկանում ենք՝ շինմոնտաժային աշխատանքների ժամանակավոր դադարեցումը (մինչև 3 ամիս): Աշխատանքների մասնակի դադարեցման շրջանում չեն ներառվում ոչ աշխատանքային և տոնական օրերը:

5.4.2.4. Ապահովադրի, նրա ներկայացուցիչների կամ շինմոնտաժային աշխատանքներ իրականացնող այլ կազմակերպության կողմից շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման համար պարտադիր շինարարական նորմերի և կանոնների, այլ պետական կամ գերատեսչական նորմատիվային փաստաթղթերի պահանջների չպահպանելը, ինչպես նաև ապահովագրված օբյեկտներում աշխատանքների իրականացման անվտանգության տեխնիկայի կանոնների չպահպանելը:

5.4.2.5. Շինարարության օբյեկտի նախագծման ժամանակ թույլ տված սխալներ:

5.4.2.6. «Մոնտաժային աշխատանքների» մասով նյութերի կամ ձուլման թերություններ (դեֆեկտները), անորակ արտադրություն, բացառությամբ մոնտաժման ժամանակ թույլ տված սխալների:

5.4.2.7. «Շինարարական աշխատանքների» մասով հատուցման ենթակա չեն դեֆեկտային նյութերի կամ դրանց մասերի վերանորոգման և/կամ իրականացված շինարարական աշխատանքների թերությունների վերացման ծախսերը: Այս բացառությունը չի տարածվում ճիշտ կառուցված կոնստրուկցիաների փոխարինման կամ վերանորոգման ծախսերին, որոնք ոչնչացվել կամ վնասվել են դեֆեկտային նյութերի կիրառման կամ իրականացված շինարարական աշխատանքների թերությունների պատճառով:

5.4.2.8. Համաձայնեցված նախագծից շեղումները, փոփոխությունները և կամ պրոյեկտի չկատարումը, որոնք հանգեցրել են կամ կարող են հանգեցնել շինարարության/մոնտաժման օբյեկտի կոնստրուկտիվ տարրերի ոչնչացմանը կամ վնասմանը կամ հետագա վերանախագծման անհրաժեշտությանը, այդ թվում առանձին կոնստրուկցիաների և/կամ ընդհանրապես շինարարության/մոնտաժման օբյեկտի ամրացման նախագծերի մշակմանը:

5.4.2.9. Ապահովագրված գույքի վնասումը, որը ուղղակիորեն շահագործման գործոնների կամ բնական հատկությունների ազդեցությամբ հասցված վնաս է (ներառյալ՝ մաշվածությունը, կորոզիան, թթվայնացումը, ժանգոտումը, փտումը, ինքնահրկիզումը, բորբոսը, սունկը), ինչպես նաև չօգտագործման արդյունքում առանձին առարկաների արժեքի անկումը:

5.4.2.10. Եղանակային պայմանների սովորական ազդեցությունը, որոնք պետք է հաշվի առնվեին՝ ելնելով սեզոնային և տեղական պայմաններից:

5.4.2.11. Արտաքին գործոնների ազդեցությամբ չառաջացած շինարարական տեխնիկայի և շինհրապարակի սարքավորման ներքին խափանումը կամ անսարքությունը: Դրանց հետևանքով ապահովագրված այլ գույքին պատճառված վնասը ենթակա է հատուցման:

5.4.2.12. Տեխնիկական, կոնստրուկտորական, հաշվապահական և այլ փաստաթղթերի, փողի, արժեթղթերի, անդորրագրերի, փաթեթավորման նյութերի, ինֆորմացիայի, համակարգչային ծրագրերի կամ տվյալների ոչնչացումը, կորուստը, վնասումը:

5.4.2.13. Գույքի կորուստը, ոչնչացումը, անհետացումը, պակասորդը կամ առևանգումը (բացառությամբ այն իրադարձությունների, որոնք որակվում են որպես կոտրանքով գողություն, կողոպուտ կամ ավազակություն), ինչպես նաև գույքի կորուստը ցանկացած տիպի խարդախության կամ խաբեության արդյունքում, որն ի հայտ է եկել՝ այդ թվում աուդիտորական ստուգման կամ գույքագրման արդյունքում: Գույքագրում ասելով հասկանում ենք ձեռնարկության հաշվապահական հաշվեկշռում գրանցված գույքի առկայության ստուգումը:

Իրադարձությունը համարվում է կոտրանքով գողություն, եթե տվյալ իրադարձության փաստով քննչական մարմինների կողմից կայացվել է որոշում՝ քրեական գործ հարուցելու մասին և համաձայն ՀՀ օրենսդրության և իրավապահ կամ դատական մարմինների կայացված

վերջնական որոշմամբ՝ այն չի վերաորակվել սույն կետով չնախատեսված այլ հանցագործություն: Կողոպուտը կամ ավազակությունը համարվում են տեղի ունեցած միայն այն դեպքում, եթե տվյալ իրադարձության փաստով քննչական մարմինների կողմից որոշում է կայացվել հարուցել քրեական գործ՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Տեղի ունեցած իրադարձության փաստով քրեական գործ հարուցելու պահանջը պարտադիր չի համարվում, եթե տեղի ունեցած իրադարձությունը որակվել է քննչական մարմինների կողմից քրեական գործ՝ համաձայն սույն կետում նշված ՀՀ օրենսդրության հոդվածների, սակայն քրեական գործի հարուցումը մերժվել է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

5.4.2.14. Միջուկային էներգիայի, ռադիացիոն վարակի, քիմիական, կենսաբանական, կենսաքիմիական զենքի ցանկացած ձևով կիրառման ազդեցությունը, այդ թվում նաև՝

- ցանկացած միջուկային վառելիքից կամ ցանկացած միջուկային թափոններից կամ միջուկային վառելիքի բռնկումից իոնիզացնող ռադիացիայի կամ ռադիացիայով վարակումը,
- միջուկային սարքավորման, ռեակտորի կամ այլ միջուկային սարքավորման կամ դրա միջուկային բաղադրիչի ռադիոակտիվ, տոքսիկ, պայթուցիկ կամ այլ վտանգավոր կամ վարակիչ օբյեկտները,
- ցանկացած զենք կամ սարք, որն օգտագործում է ատոմային կամ միջուկային ճեղքումը և/կամ հալումը կամ այլ նմանատիպ ռեակցիաներ կամ ռադիոակտիվ ուժեր,
- ռադիոակտիվ, տոքսիկ, պայթուցիկ կամ այլ վտանգավոր կամ վարակիչ օբյեկտները կամ ռադիոակտիվությունը: Սույն ենթակետի բացառությունը չի տարածվում միջուկային վառելիքից տարբերվող ռադիոակտիվ իզոտոպների վրա, եթե այդ իզոտոպները պատրաստված, բերված, պահեստավորված կամ օգտագործվում են կոմերցիոն, գյուղատնտեսական, բժշկական, գիտական կամ նմանատիպ խաղաղ նպատակներով,
- ցանկացած քիմիական, կենսաբանական, կենսաքիմիական կամ էլեկտրամագնիսական զենքի կիրառումը:

5.4.2.15. Ցանկացած պատճառով առաջացած սնկի վնասները: Ինչպես նաև հատուցման ենթակա չեն սնկերի թեստավորման, մոնիթորինգի կամ առկայության, կոնցենտրացիայի և էֆֆեկտների պարզման ծախսերը, մաքրման, սնկերի հեռացման կամ ավտահանման ծախսերը:

5.4.2.16. Տարերային աղետները, եթե ապահովագրության տարածքը ճանաչվել է որպես տարերային աղետների գոտի՝ նախքան Ապահովագրության պայմանագրի կնքումը:

5.4.2.17. Վնասումները, սխալները, թերությունները և դեֆեկտները, որոնք առկա են եղել Ապահովագրության պայմանագրի կնքման պահին և հայտնի են եղել Ապահովագրին, Շահառուին կամ նրանց ներկայացուցիչներին, բայց չեն հայտնվել Ապահովագրողին:

5.4.2.18. Ապահովագրի շահույթ չստանալը (բաց թողնված եկամուտ), որը հանդիսացել ապահովագրական պատահարի հետևանք:

5.4.3. Պայմանագրով կիրառվում են բացառության հետևյալ դրույթները՝

5.4.3.1. Էլեկտրոնային տվյալների մասին դրույթը՝ NMA 2915:

5.4.3.2. Էլեկտրոնային տվյալներին հասցված վնասի բացառությունը: Չնայած ցանկացած այլ պայմանի, որը բխում է սույն Կանոններից և դրանց Լրացուցիչ պայմաններից, համաձայնեցվում է, որ՝

ա) Սույն Կանոններով Ապահովագրությունը չի հատուցում էլեկտրոնային տվյալների վնասը, վնասումը, ոչնչացումը, աղավաղումը, ջնջվելը, փչանալը կամ փոփոխումը անկախ պատճառից (ներառյալ, բայց չսահմանափակվելով համակարգչային վիրուսով), էլեկտրոնային տվյալների օգտագործման հնարավորության կորուստը, ֆունկցիոնալության կորուստը, ինչպես նաև անկախ բնույթից ցանկացած ծախսերը, որոնք բխում են դրանից, չնայած այլ՝ սույն Կանոններով հատուցվող իրադարձությունների կամ պատճառների, որոնք կարող են ազդել վնասի չափի վրա:

«Էլեկտրոնային տվյալներ» տերմինը նշանակում է փաստերը, հասկացությունները և տեղեկատվությունը, որը ձևափոխվել է այնպիսի վիճակի, որով հասանելի են տվյալների մշակման էլեկտրոնային կամ էլեկտրամեխանիկական միջոցների կամ էլեկտրոնային կառավարմամբ սարքավորման կողմից փոխանցման, վերլուծության և վերամշակման համար և իր մեջ ներառում է ծրագրեր, ծրագրային ապահովում և այլ կոդավորված հրահանգներ՝ տվյալների վերամշակման և կառավարման համար:

«Համակարգչային վիրուս» տերմինը նշանակում է աղավաղող, վնասակար կամ այլ կերպ չարտոնված հրահանգների կամ կոդավորման համակարգերի համախումբը, որը իր մեջ ներառում է չարամտորեն ներմուծված ծրագրային կամ այլ հատկություններով հրահանգներ կամ կոդավորման համակարգեր, որոնք տարածվում են ցանկացած տիպի համակարգչային համակարգի կամ ցանցի միջոցով: «Համակարգչային վիրուս» տերմինը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում «տրոյական ձիերով», «որդերով», «տրամաբանական ռումբերով», «ժամանակային մեխանիզմներ ունեցող ականներով»:

բ) Այն դեպքում, երբ ստորև բերված ռիսկերի իրականացման պատճառ է հանդիսացել Ա) ենթակետում նշված իրադարձությունները, սույն ապահովագրությունը՝ մնացած բոլոր պայմանների և բացառությունների պահպանման դեպքում, ծածկում է, ուղղակիորեն ստորև բերված ռիսկերի հետևանքով, ապահովագրված գույքին հասցված վնասը, որը տեղի է ունեցել ապահովագրության գործողության ժամկետում՝

- Հրդեհ,
- Պայթյուն:

5.4.4. Ինֆորմացիայի կրիչների արժեքի որոշումը: Չնայած սույն Կանոններից և դրանց Լրացուցիչ պայմաններից բխող ցանկացած այլ պայմանի՝ համաձայնեցվում է, որ եթե Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված ինֆորմացիայի կրիչներին հասցվի

Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված վնաս, ապա արժեքը համարվելու է ինֆորմացիայի դատարկ կրիչինը, որին գումարվում է էլեկտրոնային տվյալների պատճենման արժեքը պահեստային պատճեններից կամ նախորդ սերնդի օրիգինալներից: Տվյալ ծախսերը չեն ներառում էլեկտրոնային տվյալների մշակման, վերականգնման, հավաքագրման կամ համալրման ծախսերը: Եթե ինֆորմացիայի կրիչը ենթակա չէ վերանորոգման, փոխարինման կամ վերականգնման, ապա արժեքի որոշման հիմք է ծառայելու դատարկ կրիչի արժեքը: Սակայն ապահովագրությունը չի ծածկում ցանկացած գումար, որը բնութագրում է այդպիսի էլեկտրոնային տվյալների արժեքը Ապահովագրի կամ ցանկացած երրորդ անձի համար, անգամ եթե նման էլեկտրոնային տվյալները հնարավոր չէ վերստեղծել, հավաքագրել կամ համալրել:

ԳԼՈՒԽ 6: ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱԳԻՆ, ԶՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐ

- 6.1. **Ապահովագրական գումար** է հանդիսանում Ապահովագրության պայմանագրով սահմանված գումարը, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է վճարել ապահովագրական հատուցում՝ ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում: Ելնելով Ապահովագրական գումարից՝ սահմանվում է նաև Ապահովագրավճարի չափը:
- 6.2. Ապահովագրական գումարը սահմանվում է Կողմերի համաձայնությամբ Ապահովագրության օբյեկտի ապահովագրական (իրական) արժեքի սահմաններում՝ Ապահովագրի դիմումի հիման վրա:
- 6.3. Ապահովագրական (իրական) արժեք սահմանվում է ելնելով՝
- 6.3.1. Սույն Կանոնների 3.2.2 կետի մասով՝ շինարարական լրիվ նախագծային (սմետային) արժեքից, ներառյալ՝ նյութերի արժեքը, աշխատավարձերը, տեղափոխման ծախսերը, մաքսային տուրքերը, վճարները, ինչպես նաև Պատվիրատուի կողմից տրամադրված նյութերի և շինարարական տարրերի արժեքը:
- 6.3.2. Սույն Կանոնների 3.2.2 կետի մասով՝ մոնտաժման յուրաքանչյուր օբյեկտի լրիվ նախագծային (սմետային) արժեքից, ներառյալ՝ նյութերի արժեքը, աշխատավարձերը, տեղափոխման ծախսերը, մաքսային տուրքերը, վճարները, ինչպես նաև Պատվիրատուի կողմից տրամադրված նյութերի և շինարարական տարրերի արժեքը:
- 6.3.3. Սույն Կանոնների 3.2.3, 3.2.4.1 - 3.2.4.2 կետերի մասով՝ շինհրապարակում գտնվող մեքենաներին և մեխանիզմներին, սարքավորումներին, այլ օբյեկտներին համապատասխան նշանակության և տեխնոլոգիական բնութագրերով նոր գույքի իրական/շուկայական արժեքով, մասհանելով այն գումարները, որոնցով նվազել է տվյալ օբյեկտների արժեքը՝ մաշվածության պատճառով:
- 6.4. Սույն Կանոնների 3.2.4.3 կետում նշված լրացուցիչ ծախսերի մասով՝ Ապահովագրության պայմանագրով սահմանվում է առանձին ապահովագրական գումար կամ հատուցման սահմանաչափ՝ սույն Կանոնների 3.2.2 - 3.2.2 կետերում նշված օբյեկտների ապահովագրական գումարի կամ «Նյութական վնաս» բաժնի ընդհանուր ապահովագրական գումարի

սահմաններում:

6.5. Քաղաքացիական պատասխանատվության ապահովագրության մասով Ապահովագրական գումարը սահմանվում է Ապահովագրողի և Ապահովադրի միջև համաձայնությամբ և հանդիսանում է ապահովագրական հատուցման առավելագույն գումարը, որը կարող է հատուցվել ապահովագրության գործողության ժամկետի ընթացքում՝ երրորդ անձանց վնաս հասցնելու հետ կապված բոլոր ապահովագրական պատահարների մասով: Ապահովագրական գումարի սահմաններում կարող են նշանակվել Ապահովագրողի կողմից հատուցման սահմանաչափեր՝ Ապահովադրի կամ այն անձի, ում պատասխանատվությունն ապահովագրված է՝ ծախսերը հատուցելու մասով՝ կապված երրորդ անձանց կյանքին և առողջությանը կամ գույքին վնաս հասցնելու հետ:

6.6. Հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության մասով (3.2.4.4 կետ) Ապահովագրական գումարը սահմանվում է Կողմերի համաձայնությամբ՝ շինարարության և/կամ մոնտաժային աշխատանքների արժեքի սահմաններում՝ բոլոր շինմոնտաժային և մեկնարկային աշխատանքներից հետո, ներառյալ՝ նյութերի արժեքները, աշխատավարձերը, փոխադրման ծախսերը, մաքսային տուրքերը և վճարները՝ այդ արժեքը հաստատող փաստաթղթերի հիման վրա:

6.7. Եթե սույն Կանոնների 3.2.2 - 3.2.4 և 3.3.2 կետերում նշվածների դասին դասվող ապահովագրված օբյեկտի ապահովագրական գումարը ավելի փոքր լինի քան իր ապահովագրական արժեքը ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու պահին, ապա Ապահովագրողը Ապահովադրին հատուցում է վերջինիս կրած վնասները՝ ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու օրվա դրությամբ Ապահովագրական գումարի և Ապահովագրական արժեքի հարաբերակցությամբ:

6.7.1. Եթե ուղղակիորեն նշված է Ապահովագրության պայմանագրում, ապա առանձին գույքը և/կամ ծախսերը կարող են ապահովագրվել «առաջին ռիսկի պայմանով»: Այս դեպքում ապահովագրված գույքի (ծախսերի) մասով ապահովագրական հատուցման չափը որոշելիս հաշվի չի առնվում Ապահովագրական արժեքի նկատմամբ Ապահովագրական գումարի հարաբերակցությունը՝ ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու օրվա դրությամբ:

6.8. Այն դեպքում, երբ Ապահովագրական գումարը գերազանցում է Ապահովագրական արժեքը՝ Ապահովագրության պայմանագրի կնքման օրվա դրությամբ, ապա Ապահովագրության պայմանագիրը Ապահովագրական գումարի՝ Ապահովագրական արժեքը գերազանցող մասով, համարվում է առոչինչ: Ապահովագրավճարի ավել վճարված մասը այս դեպքում ենթակա չէ վերադարձման: Եթե Կանոնների սույն կետում նշված հանգամանքները՝ Ապահովադրի կողմից Ապահովագրողին խաբեության հետևանք են հանդիսացել, ապա Ապահովագրողն Ապահովագրության պայմանագիրը անվավեր ճանաչել պահանջելու և իրեն հասցված վնասները համար փոխհատուցում պահանջելու իրավունք ունի:

6.9. Եթե ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու պահին ապահովագրված օբյեկտի մասով գործել են Ապահովագրության այլ պայմանագրեր՝ նմանատիպ ռիսկերով, որոնք

ընդհանուր առմամբ գերազանցում են վերջինիս ապահովագրական արժեքը (կրկնակի ապահովագրություն), ապա Ապահովագրողը հասցված վնասի ապահովագրական հատուցումը վճարում է՝ իր կողմից կնքված Ապահովագրության պայմանագրի ապահովագրական գումարի՝ տվյալ օբյեկտի մասով Ապահովադրի կողմից կնքված բոլոր Ապահովագրության պայմանագրերի ընդհանուր ապահովագրական գումարի նկատմամբ հարաբերակցության չափով: Եթե կրկնակի ապահովագրությունը Ապահովադրի դիտավորության հետևանք է, ապա Ապահովագրողը՝ Ապահովագրության պայմանագիրը անվավեր ճանաչելու և իրեն հասցված վնասի համար փոխհատուցում պահանջելու իրավունք ունի:

6.10. Ապահովագրական հատուցում տրամադրելուց հետո Ապահովագրական գումարը նվազում է Ապահովադրին (Շահառուին) վճարված ապահովագրական հատուցման չափով: Վնասված գույքի վերականգնման կամ փոխարինման դեպքում Ապահովագրական գումարի չափը կարող է ավելացվել մինչև նախնական չափը՝ Ապահովագրության պայմանագրի լրացուցիչ համաձայնագիր կնքելու և լրացուցիչ ապահովագրավճար վճարելու դեպքում:

6.11. Ապահովագրության պայմանագրում Ապահովագրողի և Ապահովադրի համաձայնությամբ առանձին օբյեկտների և/կամ դիսկերի մասով կարող է սահմանվել Ապահովագրողի պատասխանատվության սահմանաչափ՝ մեկ ապահովագրական պատահարի մասով և/կամ ապահովագրության ամբողջ ժամկետի համար, և ոչ պայմանական չհատուցվող գումարներ:

6.12. Ապահովագրավճարը հաշվարկվում է ելնելով սույն Կանոնների 3-րդ գլխում նշված յուրաքանչյուր օբյեկտի ապահովագրական գումարներից և սակագներից:

6.13. Ապահովագրության օբյեկտների մասով ապահովագրական սակագները սահմանվում են բազային սակագների հիման վրա, որոնց նկատմամբ կիրառվում են ուղղիչ գործակիցներ, որոնք հաշվի են առնում ապահովագրության կոնկրետ պայմանները:

6.14. Ապահովագրավճարի վճարումը իրականացվում է Ապահովադրի կողմից համաձայն Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների, կանխիկ կամ անկանխիկ եղանակով:

6.15. Ապահովագրավճարը վճարվում է Ապահովադրի կողմից միանվագ կամ տարաժամկետ եղանակով՝ Ապահովագրության պայմանագրով սահմանված կարգով և ժամկետներում: Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա Ապահովադրի կողմից ապահովագրավճարի վճարման օր է համարվում Ապահովագրողի հաշվեհամարին գումարի փոխանցման օրը:

6.16. Կողմերի համաձայնությամբ Ապահովագրության պայմանագրով կարող է նախատեսվել չհատուցվող գումար (Չհատուցվող գումար)՝ վնասի մաս, որը սահմանված է Ապահովագրության պայմանագրով և ենթակա չէ հատուցման Ապահովագրողի կողմից Ապահովադրին կամ այն անձի, ում շահն ապահովագրված է համաձայն Ապահովագրության պայմանագրի և սահմանվում է ապահովագրական գումարի կամ վնասի չափի որոշակի տոկոսի կամ ֆիքսված գումարի տեսքով: Չհատուցվող գումարի տեսակը և չափը նշվում են Ապահովագրության պայմանագրում (Վկայագրում):

6.16.1. Չհատուցվող գումարը սահմանվում է յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի

Ժամանակ, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Չհատուցվող գումարը չգերազանցող վնասը հատուցման ենթակա չէ: Պայմանանական Չհատուցվող գումար սահմանելու դեպքում Ապահովագրողը հատուցում է վնասն ամբողջությամբ, եթե վնասի չափը գերազանցում է Չհատուցվող գումարը: Ոչ պայմանական Չհատուցվող գումար սահմանված լինելու դեպքում՝ ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է որպես վնասի չափի և Չհատուցվող գումարի տարբերություն: Եթե Ապահովագրության պայմանագրում նշված չէ Չհատուցվող գումարի տեսակը, ապա այն համարվում է ոչ պայմանական:

6.16.2. Եթե տեղի են ունենում մի քանի ապահովագրական պատահարներ, ապա Չհատուցվող գումարն մասհանվում է յուրաքանչյուր ապահովագրական հատուցման հաշվարկման ժամանակ: Չհատուցվող գումարի կիրառման պայմանները ճշտելու նպատակով հասկանում ենք, որ եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա ցանկացած իրադարձություն, որը հանգեցրել է Ապահովագրության օբյեկտի ոչնչացմանը կամ վնասմանը տարերային աղետների հետևանքով, ինչպիսիք են օրինակ՝ մրրիկը, բուքը, փոթորիկը, պտտահողմը, տորնադոն, ջրհեղեղը, սելավը, ցունամին, հրաբխային ակտիվությունը կամ գրունտի շարժը կամ նստվածքը՝ փլուզման հետևանքով, որոնք կապված են նշված տարերային աղետների հետ, ունեցել են մեկ սկզբնապատճառ և տևել են 72 հաջորդական ժամ, դիտարկվում են որպես մեկ ապահովագրական պատահար և Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված համապատասխան Չհատուցվող գումարն կիրառվում է մեկ անգամ: Սակայն չի թույլատրվում նման երկու և ավելի 72 ժամյա ժամանակահատվածների համընկնում այնպիսի վնասի դեպքում, որը տևել է ավելի տևական ժամանակ: Իրադարձության (Ապահովագրական պատահարի) նման մեկնաբանումը կիրառվում է նաև Ապահովագրության պայմանագրով սահմանված հատուցման սահմանաչափերի մասով այն իրադարձություններով, որոնք նշված են սույն կետով:

6.16.3. Եթե մեկ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնասվում են մի քանի ապահովագրված օբյեկտներ կամ օբյեկտների խմբեր, որոնց համար Ապահովագրության պայմանագրում նախատեսված են առանձին Չհատուցվող գումարներ, ապա հատուցման հաշվարկման ժամանակ հաշվի են առնվում յուրաքանչյուր այդպիսի օբյեկտի կամ օբյեկտների խմբի համար սահմանված Չհատուցվող գումարները:

6.16.4. Եթե մեկ ապահովագրական պատահարի արդյունքում վնասվում է օբյեկտը կամ օբյեկտների խումբը այն իրադարձության կամ պատճառի արդյունքում, որոնց մասով Ապահովագրության պայմանագրում սահմանված են տարբեր Չհատուցվող գումարներ, ապա նման ապահովագրական պատահարի հատուցումը հաշվարկելիս հաշվի է առնվում սահմանված Չհատուցվող գումարներից ամենամեծը:

ԳԼՈՒԽ 7: ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

7.1. **Ապահովագրության պայմանագիրը** հանդիսանում է Ապահովագրողի և Ապահովադրի

միջև համաձայնագիր, որի ուժով Ապահովագրողը պարտավորվում է ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում Ապահովադիրին կամ այլ անձին, որի օգտին կնքվել է ապահովագրության պայմանագիրը, վճարել ապահովագրական հատուցում, իսկ Ապահովադիրը պարտավորվում է վճարել ապահովագրավճարը Ապահովագրության պայմանագրով սահմանված ժամկետներում: Ապահովագրության պայմանագիրը կարող է պարունակել նաև կողմերի համաձայնությամբ որոշվող այլ պայմաններ և պետք է համապատասխանի Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությամբ նախատեսված գործարքի վավերականության ընդհանուր պայմաններին:

7.2. Սույն Կանոններով Ապահովագրության պայմանագիր կնքելիս, Կանոնների պայմանները դառնում են Ապահովագրության պայմանագրի անբաժանելի մասը և պարտադիր են Ապահովադիրի և Ապահովագրողի համար: Ապահովադիրը կարող է պայմանավորվել Ապահովագրողի հետ Ապահովագրության պայմանագրի բովանդակությունից սույն Կանոնների առանձին դրույթներ բացառելու և ապահովագրության պայմանագիրը սույն Կանոններում պարունակվող պայմաններից տարբերվող պայմաններով լրացնելու մասին:

7.3. Ապահովագրության պայմանագիրը համարվում է կնքված սույն Կանոններում պարունակվող պայմաններով այն դեպքում, երբ հենց Պայմանագրում ուղղակիորեն նշվում է դրանց կիրառումը և Կանոնները կցվում են պայմանագրին: Ապահովադիրին Կանոնների հանձնումը պայմանագիրը կնքելիս հավաստվում է Ապահովագրության պայմանագրում համապատասխան գրառմամբ:

7.4. Ապահովագրության ենթակա գույքի պահպանման շահը ապացուցելու համար Ապահովագրողը իրավունք ունի Ապահովադիրից պահանջել հետևյալ փաստաթղթերը, բայց չսահմանափակվելով՝

7.4.1. ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների նկատմամբ.

- շինարարության թույլտվություն,
- շինարարական կապալի պայմանագիր,

7.4.2. ապահովագրված այլ գույքի նկատմամբ.

- առքուվաճառքի պայմանագիր,
- տեղեկանք կազմակերպության հաշվապահական հաշվառման վերաբերյալ,
- լիզինգի/գրավի պայմանագիր, կամ գույքային շահը հաստատող այլ փաստաթուղթ:

Ապահովագրության պայմանագրի կնքման պահին Ապահովադիրի մոտ Շահառուի գույքային շահը հավաստող փաստաթղթերի բացակայության դեպքում, Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է առանց Շահառուի անունը կամ անվանումը նշելու: Ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում Շահառուին ապահովագրական հատուցման վճարումն իրականացվում է միայն վերջինիս մոտ գույքային շահը հավաստող փաստաթղթերի առկայության դեպքում:

7.5. Ապահովագրության պայմանագիր կնքելիս Ապահովադիրն Ապահովագրողին

ներկայացնում է հետևյալ փաստաթղթերը՝

7.5.1. Իրավաբանական անձ Ապահովադիրները Ապահովագրողին ներկայացնում են փաստաթղթեր, որոնք թույլ են տալիս սահմանել հետևյալ տեղեկությունները.

- անվանումը,
- հարկ վճարողի հաշվառման համարը կամ օտարերկրյա կազմակերպության ծածկագիրը (այսուհետ՝ ԿԳՆ),
- պետական գրանցման համարը,
- պետական գրանցման ամսաթիվը և վայրը,
- գրանցող մարմնի անվանումը,
- գտնվելու հասցեն (իրավաբանական հասցե),
- փաստացի հասցեն,
- փոստային հասցե,
- շահառուներին,
- միանձնյա գործադիր մարմինը,
- ՀՀ ռեզիդենտություն / ոչ ռեզիդենտությունը,
- կոնտակտային անձի Ա.Ա.Հ., հեռախոսը, էլեկտրոնային փոստի հասցեն:

7.6. Ապահովագրության պայմանագիր կնքելու համար Ապահովադիրը Ապահովագրողի պահանջով վերջինիս է տրամադրում իր կողմից ստորագրված դիմումը՝ հավելվածներով (լրացուցիչ հարցաթերթիկներով) համապատասխան ձևաթղթի վրա կամ ազատ ձևով՝ նշելով դիմումի ձևաթղթի և սույն Կանոններով նախատեսված տեղեկությունները (եթե Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է գրավոր դիմումի հիման վրա): Դիմումում, ինչպես նաև դրան կից հավելվածներում Ապահովադիրը պարտավոր է նշել ապահովագրության օբյեկտի մասին ճշգրիտ և ամբողջական տեղեկություններ և անհրաժեշտ այլ տեղեկատվություն՝ դիմումի ձևաթղթի վավերապայմաններին համապատասխան: Դիմումում, ինչպես նաև դրա հավելվածներում Ապահովադիրի կողմից նշած ապահովագրության օբյեկտի մասին տեղեկությունները, համարվում են ռիսկի աստիճանը որոշելու և Ապահովագրողի կողմից Ապահովագրության պայմանագիր (Վկայագիր) կնքելու մասին որոշում կայացնելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքներ:

7.7. Բացի դիմումի ձևաթղթով նախատեսված տեղեկություններից, Ապահովադիրը պարտավոր է գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողի կողմից պահանջվող այլ տեղեկատվություն այն հանգամանքների մասին, որոնք էական նշանակություն ունեն ռիսկի աստիճանը, ապահովագրական պատահարի առաջացման հավանականությունը և դրա տեղի ունենալու հետևանքով հնարավոր վնասների չափը որոշելու համար: Նման տեղեկատվությունը ներառում է հետևյալ փաստաթղթերը, որոնք տրամադրվում են Ապահովադիրի կողմից Ապահովագրողի հարցումով՝

- կապալի պայմանագիր,

- խոշոր տարրերի և աշխատանքների տեսակների նախագծի ընդհանուր արժեքի բաշխում,
- կապալառուների ցանկ՝ նշելով նրանցից յուրաքանչյուրի կողմից կատարվող աշխատանքների տեսակներն ու արժեքը, նմանատիպ աշխատանքների կատարման փորձի մասին տեղեկատվությունը,
- ծրագրի բացատրական նշումներ,
- օբյեկտի վիճակի տեխնիկական փորձաքննություն,
- շինարարության տեղամասի ինժեներաերկրաբանական հետազոտության հաշվետվություն,
- ծրագրի կազմակերպական կառուցվածք,
- նախագծի գծագրեր և առանձնահատկություններ (ընդհանուր պլան մասշտաբով, իրավիճակային պլան (անհրաժեշտության դեպքում, նշելով երրորդ կողմի օբյեկտները), ֆասադների, կտրվածքների գծագրեր, առավել բնորոշ հատվածներ),
- արտադրական գործընթացի դիագրամ,
- հիմնական արտադրական սարքավորումների ցանկ՝ ըստ ապրանքանիշի, մոդելի, արտադրողի և արժեքի,
- աշխատանքների և օգտագործվող նյութերի և սարքավորումների որակի ապահովման ընթացակարգեր,
- գործարկման և փորձարկման ընթացակարգերի նկարագրություն,
- աշխատանքի ժամանակացույց և ամսական հաշվետվություններ,
- ջրա-, էլեկտրամատակարարման և այլ ինժեներական համակարգերի սխեմաներ, ներառյալ հիմնական սարքավորումների ցանկով ժամանակավոր միացումներ (տրանսֆորմատորներ, պոմպեր),
- հրշեջ ջրագծի սխեմաներ, մոտակա մասնագիտական հրդեհային մասի գտնվելու վայր,
- ռիսկերի կառավարման ռազմավարություն, ռիսկերի վերլուծություն, վթարափրկարարական միջոցառումների պլաններ,
- անվտանգության տեխնիկա, աշխատանքի ընդունման համակարգ, կապալառուների հսկողություն,
- թանկարժեք նյութերի/տարրերի պահպանման կազմակերպում և պաշտպանության միջոցներ,
- շինարարության օբյեկտի ընթացիկ վիճակի նկարագրություն,
- շինհրապարակին մոտ գտնվող երրորդ անձանց օբյեկտների նկարագրություն (ապահովագրության տարածքներ),
- երրորդ անձանց վնաս պատճառելը կանխելու նախագուշակական միջոցների նկարագրություն,
- տվյալներ տեղի ունեցած վնասների, պատահարների, դժբախտ պատահարների մասին,
- աշխատանքի թույլտվության վկայական,

- շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների մասին տեղեկություններ, որոնք օգտագործվում են աշխատանքների իրականացման ժամանակ, անվանումներ, գույքագրման/գործարանային համարներ, թափքի/շարժիչի համար, թողարկման տարի, արժեք և փաստաթղթեր, որոնց հիման վրա սահմանվել են արժեքը, ապահովագրական գումարները և սեփականատերերի անվանումները, տվյալ տեխնիկայի և սարքավորումների գրանցումը հաստատող փաստաթղթեր՝ գործող նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված կարգով (այդ թվում՝ բարձր վտանգավորության օբյեկտի գրանցումը հաստատող փաստաթղթեր),
- տեղեկատվություն շինանյութերի և սարքավորումների փոխադրման պայմանների մասին, այն է՝ տեղափոխվող նյութերի և սարքավորումների անվանումը, բնութագրերը, փաթեթավորման տեսակը, պահպանության պայմանները, մեկ բեռնափոխադրման արժեքը, փոխադրման երթուղին, տրանսպորտի տեսակը, տեղադրման եղանակը, իրականացվում է արդյոք միջանկյալ պահպանություն, ում ուժերով է իրականացվում փոխադրումը, փոխադրումների վնասների վիճակագրություն:

7.8. Եթե Ապահովագրության պայմանագրի կնքումից հետո պարզվի, որ Ապահովադիրը սույն Կանոնների 7.6 և 7.7 կետերում նշված ռիսկի աստիճանը որոշելու համար էական նշանակություն ունեցող հանգամանքների վերաբերյալ հայտնել (նշել) է ոչ հավաստի (կեղծ) և/կամ ոչ ամբողջական տեղեկատվություն (տեղեկություններ), ապա տեղի ունեցած իրադարձությունը, որը կարող է հիմք հանդիսանալ Ապահովագրողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պահանջ ներկայացնելու համար, չի ճանաչվում ապահովագրական պատահար, և Ապահովադրի (Շահառուի) վնասները ենթակա չեն հատուցման Ապահովագրողի կողմից:

7.9. Ապահովագրության պայմանագիր կնքելիս Ապահովադիրը հաստատում է, որ շինհրապարակում պահպանվում են գործող նորմատիվ փաստաթղթերը (այդ թվում՝ ապահովագրված օբյեկտներում աշխատանքների իրականացման ժամանակ անվտանգության տեխնիկայի կանոնները, ապահովագրված գույքի պահպանման, շահագործման և սպասարկման հրահանգները, ապահովագրված շինարարական տեխնիկայի և սարքավորումների հավաքման/մոնտաժման, շահագործման և սպասարկման հարցերը կարգավորող փաստաթղթերը, վտանգավոր արտադրական օբյեկտների անվտանգության կանոնները, որոնցում օգտագործվում են ամբարձիչ կառույցները, ինչպես նաև Ապահովադիրը հաստատում է, որ շինհրապարակում պահպանվում են բոլոր պետական և գերատեսչական նորմատիվ փաստաթղթերի կանոնները), որոնք կարգավորում են ապահովագրված գույքի օգտագործման և շահագործման կարգն ու պայմանները և կոնկրետ աշխատանքների իրականացումը: Ապահովադիրը տեղեկացված է, որ իր կողմից սույն կետում նշված փաստաթղթերի պահանջները չպահպանելու դեպքում՝ ապահովագրական պատահարի հատկանիշներ ունեցող իրադարձությունը, որը կարող է հիմք հանդիսանալ Ապահովագրողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պահանջ ներկայացնելուն, չի համարվի

ապահովագրական պատահար, և Ապահովադրի (Շահառուի) վնասները ենթակա չեն լինի հատուցման Ապահովագրողի կողմից:

7.10. Ապահովագրողի հետ համաձայնեցնելու դեպքում՝ Ապահովադիրն իրավունք ունի տրամադրել ինչպես բնօրինակները կամ պատշաճ կերպով հաստատված պատճենները, այնպես էլ սույն Կանոններում նշված փաստաթղթերի թղթային կամ էլեկտրոնային (սկանավորված) պատճենները: Վերջին դեպքում Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջել (այդ թվում՝ ծանոթանալու համար) թղթային կամ էլեկտրոնային (սկանավորված) պատճենների տեսքով իրեն ներկայացված փաստաթղթերի բնօրինակները:

7.11. Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է գրավոր՝ մեկ փաստաթուղթ (պայմանագիր) կազմելու կամ Ապահովադիրին Ապահովագրողի կողմից, վերջինիս գրավոր դիմումի հիման վրա դրա Ապահովագրության վկայագրի հանձնելու միջոցով՝ դրա համար լիազորված անձի կողմից Ապահովագրողի անունից ստորագրությամբ:

7.12. Ապահովագրության պայմանագիրը կնքվում է դրանում նշված ժամկետով, որը համապատասխանում է շինմոնտաժային աշխատանքների կատարման ժամանակին և սահմանված է դրանց կատարման պայմանագրով (Կապալի պայմանագրով), եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Այն դեպքում, եթե Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված է հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրություն, ապա ապահովագրության ընդհանուր ժամկետն ավելանում է այդ պարտավորությունների ապահովագրության ժամկետով:

7.13. Եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապա Ապահովագրության պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում պայմանագրում որպես ապահովագրության ժամկետի սկզբի ամսաթիվ նշված օրվա ժամը 00:00-ից, բայց ոչ շուտ, քան Ապահովադրի կողմից ապահովագրավճարի կամ նրա առաջին մասի վճարման օրվան հաջորդող օրը և գործում է մինչև Ապահովագրության պայմանագրում որպես ապահովագրության ժամկետի ավարտի ամսաթիվ նշված օրվա 23:59-ը: Ապահովագրավճարը կամ դրա առաջին մասը չվճարելու դեպքում (տարաժամկետ վճարման դեպքում) Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված չափով և ժամկետներում, այն ուժի մեջ չի մտնում և չի հանգեցնում Կողմերի համար որևէ իրավական հետևանքների:

7.14. Ապահովագրության գործողությունը, Ապահովագրության պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու պայմանով, սկսվում է աշխատանքների սկսվելուց կամ շինհրապարակում ապահովագրված օբյեկտների բեռնաթափումից անմիջապես հետո, բայց ապահովագրության պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից ոչ շուտ, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

7.15. Եթե Ապահովագրության պայմանագրում ուղղակիորեն նշված չէ, որ սույն կետի դրույթները չեն կիրառվում, ապա Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների նկատմամբ Ապահովագրողի պատասխանատվությունը դադարում է հետևյալ ամսաթվերից ավելի վաղ վրա հասած օրը՝

- շինարարության/մոնտաժման օբյեկտի ընդունման ավարտի ամսաթիվը պատվիրատուի կողմից շինարարության ավարտված օբյեկտի «Ավարտական ակտ»-ի հիման վրա,
- շինարարության/մոնտաժման օբյեկտի շահագործման ամսաթիվը կամ փաստացի շահագործումը սկսելու ամսաթիվը,
- փորձնական շահագործման ավարտի կամ ծանրաբեռնվածության տակ փորձարկման ավարտի ամսաթիվը,
- փորձարկման մեկնարկի օրվանից չորս շաբաթ հետո (եթե այլ բան համաձայնեցված չէ Պայմանագրի պայմաններով),
- Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների ապահովագրության ժամանակաշրջանի ավարտի ամսաթիվը, որը նշված է Ապահովագրության պայմանագրում: Եթե կառուցվող (մոնտաժվող) օբյեկտի մի մասը կամ մեկ կամ մի քանի միավոր սարքավորումները հանձնվում են պատվիրատուին կամ շահագործման են հանձնվում, կամ ենթարկվում են փորձարկման, ապա դադարեցվում է օբյեկտի համապատասխան մասի կամ սարքավորումների համապատասխան միավորների ծածկույթը, եթե այլ բան նախատեսված չէ Ապահովագրության պայմանագրով, իսկ օբյեկտի մնացած մասերի (սարքավորումների միավորների) ծածկույթը պահպանվում է, բայց ոչ ուշ, քան ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինարարական-մոնտաժային աշխատանքների ապահովագրության ժամկետի ավարտի ամսաթիվը: Օգտագործված առարկաների նկատմամբ ապահովագրությունը դադարեցվում է փորձարկումներ սկսելուց անմիջապես առաջ:

7.16. Ապահովագրության պայմանագրով Ապահովադիր կամ Շահառու հանդիսացող շինարարական կապալառուի հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ժամանակահատվածը սկսվում է Ապահովագրության պայմանագրում նշված հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ժամանակաշրջանի սկզբի ամսաթվից, բայց ոչ շուտ, քան շինարարական կապալի պայմանագրով վերը նշված պարտավորությունների փաստացի սկսման ամսաթիվը և ավարտվում է Ապահովագրության պայմանագրում որպես հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ժամանակաշրջանի ավարտի ամսաթիվ նշված օրվա 23:59, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Եթե Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված է քաղաքացիական պատասխանատվության ապահովագրություն հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ժամանակահատվածում, ապա վերջինիս գործողության ժամանակահատվածը համընկնում է վերոհիշյալ հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ժամանակահատվածի հետ, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

7.17. Ապահովագրության պայմանագիրը վաղաժամկետ դադարեցվում է այն դեպքում, երբ

Ապահովագրողը կատարում է իր պարտավորությունները Ապահովադրի առջև Պայմանագրով սահմանված լրիվ ծավալով (այդ պարտավորությունների կատարման պահից), ինչպես նաև այլ դեպքերում, որոնք նախատեսված են ՀՀ օրենսդրությամբ, սույն Կանոններով և Ապահովագրության պայմանագրով:

7.18. Ապահովագրության պայմանագիրը դադարում է մինչև ապահովագրության ժամկետի լրանալը, եթե դրա ուժի մեջ մտնելուց հետո ապահովագրական պատահարի առաջացման հնարավորությունը վերացել է, և ապահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է այլ հանգամանքներով, քան ապահովագրական պատահարը (օրինակ՝ ապահովագրված գույքի ոչնչացումը այլ պատճառներով, քան ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալը): Ընդ որում, Ապահովագրողն իրավունք ունի վճարում պահանջել ապահովագրավճարի մի մասի նկատմամբ՝ համաչափ այն ժամանակահատվածին, որի ընթացքում գործել է ապահովագրությունը: Շինարարական աշխատանքները ժամանակից շուտ ավարտելու դեպքում ապահովագրավճարը ենթակա չէ վերադարձման:

7.19. Ապահովադիրն իրավունք ունի ցանկացած պահի հրաժարվել Ապահովագրության պայմանագրից, ընդ որում, Ապահովադրի կողմից վճարված ապահովագրավճարը ենթակա չէ վերադարձման:

7.20. Ապահովագրողն իրավունք ունի միակողմանիորեն հրաժարվել Ապահովագրության պայմանագրից՝ օրենսդրությամբ և Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված դեպքերում: Ընդ որում, նա Ապահովադիրն վերադարձնում է վերջինիս կողմից վճարված ապահովագրավճարն՝ ապահովագրության չավարտված ժամանակահատվածին համամասնորեն: Ապահովագրության պայմանագրի վաղաժամկետ դադարեցման մտադրության մասին Ապահովագրողը պարտավոր է Ապահովադիրին գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրության պայմանագրի դադարեցման ենթադրվող ամսաթվից առնվազն 30 օր առաջ: Սույն կետը չի տարածվում Կանոնների 8.2.1 կետի համաձայն ռիսկի աստիճանի փոփոխության հետևանքով Ապահովագրության պայմանագրի դադարեցման պահանջի դեպքերի վրա:

7.21. Եթե ապահովագրության պայմանագրով նախատեսվում է վերջինիս այլ պահից ուժի մեջ մտնելը, և ամբողջ ապահովագրավճարը կամ դրա առաջին մասը սահմանված ժամկետում չի վճարվել, Ապահովագրողը իրավասու է միակողմանի դադարեցնել պայմանագիրը՝ Ապահովադիրին ուղարկելով գրավոր ծանուցագիր: Այս դեպքում պայմանագրի դադարեցման ամսաթիվ է համարվում ապահովագրության պայմանագրում նշված ապահովագրավճարի կամ դրա առաջին մասի վճարման ամսաթիվը:

7.22. Եթե ապահովագրության պայմանագիրը ուժի մեջ չի մտել Ապահովագրողի կողմից ապահովագրության պայմանագիրը դադարեցնելու իրավունքի առաջացման պահին՝ սույն կետով սահմանված կարգով, ապա պայմանագիրը համարվում է ուժի մեջ չմտած և կողմերի համար որևէ իրավական հետևանքներ չի առաջացնում:

ՔԼՈՒԽ 8: ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

8.1. Ապահովադիրն իրավունք ունի՝

8.1.1. Ստանալու ապահովագրական հատուցում ապահովագրական գումարի սահմաններում՝ վնասի իրական չափով՝ Ապահովագրության պայմանագրում սահմանված պայմաններին համապատասխան,

8.1.2. Դադարեցնել Ապահովագրության պայմանագիրը՝ սույն Կանոնների 7.18 և 7.19 կետերի համաձայն:

8.2. Ապահովադիրը պարտավոր է՝

8.2.1. Ապահովագրության պայմանագիր կնքելիս Ապահովագրողին՝ վերջինիս պահանջով, հայտնել ռիսկի աստիճանը բնութագրող տեղեկատվություն,

8.2.2. Տեղեկացնել Ապահովագրողին տվյալ ապահովագրության օբյեկտի վերաբերյալ բոլոր կնքված կամ կնքվող ապահովագրության պայմանագրերի մասին,

8.2.3. Վճարել ապահովագրավճարը Ապահովագրության պայմանագրով սահմանված չափով, կարգով և ժամկետներում,

8.2.4. Ձեռնարկել բոլոր ողջամիտ կանխարգելիչ միջոցները, պահպանել Ապահովագրողի բոլոր գրավոր առաջարկությունները՝ վնասը կանխելու համար, ինչպես նաև օրենսդրական և նորմատիվ ակտերի պահանջները և նյութերի և սարքավորումների արտադրողի առաջարկությունները,

8.2.5. Գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին Ապահովագրության պայմանագիր կնքելիս հայտնած հանգամանքներում կատարված փոփոխությունների մասին, եթե այդ փոփոխությունները կարող են ազդել ռիսկի աստիճանի ավելացման վրա, այդպիսի փոփոխությունների առաջացման պահից ոչ ուշ, քան 5 (հինգ) աշխատանքային օր հետո: Տվյալ պարտականությունը պատշաճ կատարելու փաստը պետք է հաստատվի գրավոր ապացույցով: Սույն Կանոնների 7.6 և 7.7 կետերում նշված ռիսկի աստիճանի փոփոխման վրա ազդող հանգամանքներ են՝

- շինմոնտաժային աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպության (կապալառուի, ենթակապալառուի) փոխարինում,
- շինմոնտաժային աշխատանքների անցկացման ժամկետների փոփոխություն,
- շեղում շինմոնտաժային աշխատանքների անցկացման ժամանակացույցից,
- օբյեկտի պահպանության պայմանների, հակահրդեհային անվտանգության պայմանների, ինչպես նաև ապահովագրված գույքի անվտանգության և պաշտպանության այլ միջոցների վատթարացում,
- ինքնակարգավորվող շինարարական կազմակերպությունների կողմից տրվող աշխատանքների թույլտվության կամ շինմոնտաժային աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպության լիցենզիայի գործողության կասեցում,
- տեխնոլոգիաների, մեթոդների, աշխատանքների իրականացման հնարքների, աշխատանքների կատարման ռեժիմի, գործողությունների և ընթացակարգերի

հաջորդականության փոփոխություն, շինարարական նյութերի ընտրության փոփոխություն՝ նախագծով նախատեսված նյութերի, ինչպես նաև շինմոնտաժային աշխատանքների անցկացման համաձայնեցված նախագծի և/կամ գործող շինարարական նորմերի և կանոնների այլ փոփոխություններ,

- վերանախագծում և/կամ լրացուցիչ նախագծում,

8.2.6. Ռիսկի աստիճանի մեծացմանը հանգեցնող հանգամանքների մասին ծանուցելիս Ապահովագրողն իրավունք ունի Ապահովագրից պահանջելու Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխություն, լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարում կամ պայմանագրի դադարեցում: Լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարումից կամ պայմանագրի պայմանների փոփոխություն կատարելուց Ապահովագրի հրաժարվելը՝ ռիսկի աստիճանի փոփոխման ամսաթվից հիմք է հանդիսանում Ապահովագրության պայմանագրի դադարեցման համար: Ապահովագրողը պարտավոր է Ապահովագրին գրավոր ծանուցում ուղարկել Պայմանագրի դադարեցման մասին: Ապահովագրողը պարտավոր չէ հատուցել ռիսկի աստիճանի ավելացման արդյունքում առաջացած կամ ավելացած վնասները, եթե Ապահովագրողը գրավոր չի հաստատել իր համաձայնությունը՝ հաշվի առնելով ռիսկի աստիճանի նշված ավելացումը,

8.2.7. 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրողին շինմոնտաժային աշխատանքների մասնակի կամ ամբողջական դադարեցման մասին:

8.2.8. Ապահովագրի չարտավոր է՝

- իրականացնել ապահովագրված գույքի պահպանությունը ապահովագրության դիմումի մեջ նշված կարգին համապատասխան,
- ապահովել պահպանության և հակահրդեհային անվտանգության հայտարարված միջոցների առկայությունը, սարքինությունը և աշխատունակությունը:

8.2.9. Ապահովագրի կողմից սույն Կանոնների 8.2.4, 8.2.5, 8.2.8 կետերում նշված պարտականությունները չկատարելու դեպքում, եթե դա հանգեցրել է այնպիսի իրադարձության, որը կարող է հիմք հանդիսանալ Ապահովագրողին ապահովագրական հատուցում վճարելու պահանջ ներկայացնելու համար և/կամ հանգեցրել է վնասի չափի ավելացմանը, տեղի ունեցած իրադարձությունը չի համարվում ապահովագրական պատահար, և Ապահովագրի վնասները ենթակա չեն հատուցման Ապահովագրողի կողմից:

8.3. Այնպիսի իրադարձության տեղի ունենալու դեպքում, որը կարող է հիմք հանդիսանալ Ապահովագրողին Ապահովագրության պայմանագրի «Նյութական վնաս» բաժնով ապահովագրական հատուցում վճարելու պահանջի ներկայացման համար՝ Ապահովագրի չարտավոր է՝

8.3.1. Ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ և հասանելի միջոցները ստեղծված իրավիճակում վնասները կանխելու կամ նվազեցնելու համար: Նման միջոցներ ձեռնարկելիս Ապահովագրի չարտավոր է հետևի Ապահովագրողի ցուցումներին, եթե նման ցուցումներ նրան տրվել են:

8.3.2. Տեղեկացնել Ապահովագրողին 24 ժամվա ընթացքում՝ էլ. փոստի միջոցով, փոստի,

Ֆաքսի, հեռագրի, հեռախոսի կամ ուղղակիորեն, նշելով իրեն բոլոր հայտնի տեղեկությունները վնասի բնույթի և չափի մասին: Սույն պարտականությունը կհամարվի Ապահովադրի կողմից կատարված պատշաճ, եթե ծանուցումն արվել է՝ հաշվի առնելով Ապահովագրողի փոստային վավերապայմանները, ինչպես նաև Ապահովագրողի կառուցվածքային ստորաբաժանման անվանումն ու ֆաքսի համարը, որին անհրաժեշտ է դիմել ապահովագրական պատահարի առաջացման դեպքում՝ Ապահովագրության պայմանագրում նշված տեղեկատվության համաձայն: Տվյալ պարտավորության պատշաճ կատարման փաստը, վեճի առաջացման դեպքում, պետք է հաստատվի գրավոր ապացույցով (անդորրագրով, գրությամբ և այլն):

8.3.3. Չսպասելով Ապահովագրողի ներկայացուցիչների, ոստիկանության աշխատակիցների կամ այլ իրավասու մարմինների ներկայացուցիչների ապահովագրական պատահարի վայր ժամանմանը՝ հավաքել հասանելի նախնական տեղեկատվություն վնասի առաջացման պատճառների և հանգամանքների վերաբերյալ (օրինակ՝ կազմել ապահովագրական պատահարի ակնատեսների (վկաների) մասնակցությամբ կամայական ձևաթղթի ակտ, հնարավորության դեպքում ֆիքսել վնասի պատկերը լուսանկարով կամ տեսանկարահանմամբ) և հանձնել Ապահովագրողին:

8.3.4. Պահպանել վնասված օբյեկտը անփոփոխ վիճակում՝ մինչև նրա գննումը Ապահովագրողի ներկայացուցիչների կողմից: Ապահովադիրն իրավունք ունի փոփոխել վնասի պատկերը, եթե դա թելադրված է անվտանգության նկատառումներով կամ անհրաժեշտ է վնասի չափը նվազեցնելու համար, կամ եթե դրա համար ստացվել է Ապահովագրողի գրավոր համաձայնությունը, ինչպես նաև տեղի ունեցած իրադարձության մասին Ապահովագրողին գրավոր ծանուցելուց հետո 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում, պայմանով, որ Ապահովագրողից այլ առաջարկություններ չեն ստացվել:

8.3.5. Հայտնել նույն ժամկետում, ինչ և Ապահովագրողին, տեղի ունեցած իրադարձության մասին համապատասխան պետական պատկան մարմիններին:

8.3.6. Ներկայացնել վնասված օբյեկտը Ապահովագրողի ներկայացուցչին կամ փորձագետին գննելու համար՝ նախքան վերանորոգման կամ վերականգնողական աշխատանքներ կատարելը: Ապահովագրական պատահարի առաջացման մասին Ապահովագրողին իրազեկող Ապահովադիրն իրավունք ունի մինչև Ապահովագրողի կողմից գննություն անցկացնելը կատարել փոքր վնասների (օբյեկտի ընդհանուր նախահաշվային արժեքի մինչև 5%-ը) վերականգնում, որոնք հասցվել են ապահովագրված օբյեկտին:

8.3.7. Ներկայացնել բոլոր այն տեղեկությունները և փաստաթղթերը, որոնք անհրաժեշտ են Ապահովագրողին ապահովագրական պատահարի փաստի և պատճառի հաստատման, պատճառված վնասի գնահատման, Ապահովադրի/Շահառուի գույքային շահերի հաստատման համար, ներառյալ առևտրային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունները:

8.3.8. Ապահովագրողին փոխանցել բոլոր փաստաթղթերը և ձեռնարկել բոլոր միջոցները, որոնք անհրաժեշտ են Ապահովագրողի կողմից պատճառված վնասի համար պատասխանատու անձանց նկատմամբ պահանջի (սուբրոգացիայի) իրավունքի իրականացման համար:

8.3.9. Առանց Ապահովագրողի գրավոր հաստատման վնաս պատճառողի հետ չկնքել համաձայնագրեր, հաշտություններ կամ պատճառված վնասի վերականգնման հետ կապված պայմանագրեր:

8.3.10. Կատարել այլ գործողություններ, որոնք նախատեսված են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, սույն Կանոններով և Ապահովագրության պայմանագրով:

8.3.11. Ներկայացնել Ապահովագրողին սահմանված ձևի գրավոր դիմում ապահովագրական հատուցում վճարելու համար՝ նշելով հայտ ներկայացնելու ամսաթվի դրությամբ վնասի առաջացման իրեն հայտնի հանգամանքները և դրա ենթադրվող չափը:

8.3.12. Ի հաստատումն վնասների առաջացման պատճառի և Ապահովագրողի կողմից Ապահովադրի հայտարարված վնասն ապահովագրական պատահար ճանաչելու համար Ապահովադրի պետք է ներկայացնի համապատասխան փաստաթղթերի պատճենները, իսկ սույն Կանոններով հատուկ սահմանված դեպքերում՝ փաստաթղթերի բնօրինակները: Փաստաթղթերի պատճենները պետք է վավերացվեն Ապահովադրի կողմից (լիազորված անձի ստորագրությամբ, կազմակերպության կնիքով): Այն դեպքում, երբ դա ուղղակիորեն նախատեսված է Ապահովագրության պայմանագրով, փաստաթղթերը կարող են տրամադրվել Շահառուի կողմից սկանավորված տեսքով և վավերացվել Ապահովագրողի կնիքով և Ապահովագրողի լիազորված պաշտոնատար անձի ստորագրությամբ:

Ապահովագրության պայմանագրով կամ կողմերի առանձին համաձայնությամբ կարող է նախատեսվել, որ բոլոր կամ կողմերի համաձայնությամբ որոշված իրադարձություններով Ապահովագրողն իրավունք ունի որոշում ընդունել իրադարձությունը ապահովագրական պատահար ճանաչելու և ապահովագրական հատուցումն իրականացնելու մասին սույն Կանոններում նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային (սկանավորված) պատճենների հիման վրա, որոնք Շահառուն ուղարկել է Ապահովագրողի էլեկտրոնային հասցեին, որը նշված է Ապահովագրության պայմանագրում: Ընդ որում, Ապահովագրողն իրեն իրավունք է վերապահում Շահառուից պահանջել (այդ թվում՝ ծանոթանալու համար) էլեկտրոնային (սկանավորված) պատճենների տեսքով իրեն ներկայացված փաստաթղթերի բնօրինակները:

8.3.13. Տրամադրել իր կրած վնասների չափը հիմնավորող և հաստատող փաստաթղթեր, որոնց հիման վրա կատարվելու է ապահովագրական հատուցման գումարի հաշվարկը՝ կախված ապահովագրական պատահարի բնույթից: Փաստաթղթերի պատճենները պետք է վավերացվեն Ապահովադրի կողմից (լիազորված անձի ստորագրությամբ, կազմակերպության կնիքով): Նման փաստաթղթեր են.

- վնասված, ոչնչացված և/կամ կորցրած գույքի ցանկ,
- մասնագիտացված կազմակերպության տեխնիկական եզրակացությունը վնասված/ոչնչացված գույքի վիճակի մասին,
- դեֆեկտային տեղեկագիր,
- ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու պահին վնասված, ոչնչացված և (կամ) կորած գույքի արժեքը հաստատող փաստաթղթեր,

- գույքի գույքագրման ակտեր (գույքագրման ցանկ), որոնք կազմվել են Ապահովագրական պատահարի առաջացման ամսաթվին ամենամոտ ամսաթվի դրությամբ և կազմվել են գույքի վնասման (ոչնչացման) փաստով,
- վերանորոգման և վերականգնողական աշխատանքների կատարման արժեքը հաստատող փաստաթղթեր՝

ա) նորոգման-վերականգնողական աշխատանքների կատարման պայմանագրերը,

բ) վերանորոգման-վերականգնողական աշխատանքների կատարման նախահաշիվները (հաշվարկները),

գ) հաշիվներ, հաշիվ-ապրանքագրեր, վճարման հանձնարարականներ,

դ) կատարված աշխատանքների ակտերը, կատարված աշխատանքների արժեքի վերաբերյալ տեղեկանքները,

- վերանորոգման և վերականգնողական աշխատանքների կատարման համար ձեռք բերված նյութերի/սարքավորումների արժեքը հաստատող փաստաթղթեր՝

ա) առքուվաճառքի, մատակարարման պայմանագրերը,

բ) հաշիվ-ապրանքագրեր, ինվոյսներ,

գ) ապրանքագրեր,

- կատարված վերականգնողական աշխատանքների վճարումը հաստատող, նյութերի և սարքավորումների գնման փաստաթղթեր:

Ապահովագրողն իրավունք ունի կրճատել պահանջվող փաստաթղթերի ցանկը՝ կախված ապահովագրական պատահարի կոնկրետ հանգամանքներից:

8.3.14. Հաստատել իր շահը (օրենքի, այլ իրավական ակտի կամ պայմանագրի հիման վրա) ապահովագրված գույքի պահպանման նկատմամբ համաձայն ՀՀ օրենսդրության, նախքան Ապահովագրողի կողմից ապահովագրական հատուցման համար ներկայացված պահանջի ուսումնասիրումը: Դրա համար անհրաժեշտ է տրամադրել ապահովագրված գույքի տիրապետման, օգտագործման, տնօրինման իրավունքը հաստատող փաստաթղթեր, մասնավորապես՝

ա) ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների նկատմամբ՝

- շինարարության թույլտվություն,
- շինարարական կապալի պայմանագիր,

բ) ապահովագրված այլ գույքի նկատմամբ հետևյալ փաստաթղթերի պատճենները՝

- օպերատիվ կառավարման պայմանագիր՝ բոլոր հավելվածներով,
- վարձակալության պայմանագիր՝ բոլոր հավելվածներով,
- ապահովագրության օբյեկտի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման վկայական,
- շենքի, տարածքի, շինության, տնտեսական կառույցի տեխնիկական անձնագիր՝ հարկային պլանների հավելվածով, էքսպլիկացիայով,

- առքուվաճառքի, մատակարարման և այլն պայմանագիր, ինչպես նաև ապրանքագիր, հաշիվ-ապրանքագրեր, մասնագրեր, վճարման փաստաթղթեր, ինվոյսներ պայմանագրերի նկատմամբ,
- հիմնական միջոցների հաշվառման գույքագրման քարտերը և/կամ ապահովագրված գույքի նկատմամբ Ապահովադրի շահը հաստատող նմանատիպ փաստաթղթերը:

Եթե ապահովագրված գույքը հանդիսանում է գրավի առարկա, ապա անհրաժեշտ է ներկայացնել վարկային պայմանագիրը և գրավի պայմանագիրը բոլոր հավելվածներով, վարկային պայմանագրի վերաբերյալ տեղեկանք:

Փաստաթղթերի պատճենները պետք է վավերացվեն Ապահովադրի կողմից (լիազորված անձի ստորագրությունը, կազմակերպության կնիքը):

8.4. Ապահովագրական հատուցման դիմումի և 8.3.11 - 8.3.14 կետերում նշված այլ փաստաթղթերի Ապահովագրողի կողմից ստանալու փաստը պետք է հաստատվի Ապահովագրողի լիազոր ներկայացուցչի ստորագրությամբ կամ փոստային գերատեսչության անդորրագրով. Ապահովագրողի հասցեին ուղարկված նամակի անդորրագիր: Ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը հաստատելու և վնասի չափը որոշելու համար Ապահովադիրն իրավունք ունի Ապահովագրողին ներկայացնել սույն Կանոններով չնախատեսված ցանկացած այլ լրացուցիչ փաստաթղթեր, իսկ Ապահովագրողը պարտավոր է ուսումնասիրել այդ փաստաթղթերը:

8.5. Ապահովագրողն իրավունք ունի՝

8.5.1. Ստուգել ապահովագրված օբյեկտի վիճակը, ապահովագրության օբյեկտի մասին իրեն հաղորդած տեղեկությունների համապատասխանությունը իրականությանը, ինչպես նաև Ապահովադրի կողմից շինարարական նորմերի և կանոնների, անվտանգության տեխնիկայի կանոնների և Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների և Ապահովագրողի գրավոր հանձնարարականների պահպանումը:

8.5.2. Մասնակցել շինարարության ավարտված օբյեկտների շահագործման ընդունման հանձնաժողովի աշխատանքներին:

8.5.3. Մասնակցել ապահովագրված գույքի փրկմանը և պահպանմանը, տալ, Ապահովադրի համար պարտադիր համարվող վնասի նվազեցման, գրավոր առաջարկներ:

8.5.4. Ինքնուրույն պարզել ապահովագրական պատահարի պատճառներն ու հանգամանքները:

8.5.5. Ձեռնամուխ լինել վնասված գույքի զննմանը՝ չսպասելով վնասի մասին Ապահովադրի ծանուցմանը: Ապահովադիրն իրավունք չունի խոչընդոտելու Ապահովագրողին:

8.5.6. Ապահովադրից պահանջել տեղեկություններ, որոնք անհրաժեշտ են ապահովագրական պատահարի փաստի հաստատման և վնասի չափը որոշելու համար, ներառյալ՝ առևտրային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունները:

8.5.7. Պահանջել այն փաստաթղթերը, որոնք թույլ են տալիս պարզել ապահովագրական պատահարի առաջացման փաստը և պատճառը, պատճառված վնասի չափը և հաստատել

Ապահովադրի (Շահառուի) գույքային շահերը, եթե հաշվի առնելով կոնկրետ հանգամանքները, նման փաստաթղթերի բացակայությունն անհնարին է դարձնում ապահովագրական պատահարի փաստի, պատճառի որոշումը, ապահովագրական պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի չափի և Ապահովադրի (Շահառուի) գույքային շահի որոշումը: Այդ դեպքում ապահովագրական հատուցման վճարման ժամկետը հաշվարկվում է Ապահովագրողի կողմից պահանջվող փաստաթղթերը վերջինիս տրամադրելու օրվանից: Դատարանում վեճի առաջացման դեպքում ապահովագրական պատահարի քննություն անցկացնելու համար պահանջվող փաստաթղթերի անհրաժեշտությունն ապացուցելու պարտականությունը կրում է Ապահովագրողը:

8.5.8. Ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը և պատճառը հաստատող համապատասխան փաստաթղթեր և տեղեկություններ ստանալու համար հարցում ուղարկել իրավասու մարմիններին:

8.5.9. Ապահովադրից պահանջվող բոլոր փաստաթղթերը ստանալուց հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում կայացնել ապահովագրական հատուցման վճարման ժամկետի ավելացման մասին և այդ մասին տեղեկացնել Ապահովադրին, եթե՝

8.5.9.1. Կատարվում է ապահովագրական պատահարի առաջացման պատճառների և հանգամանքների և վնասի չափի անկախ փորձաքննություն (սույն Կանոնների 9.3 - 9.4 կետ): Ընդ որում, ապահովագրական հատուցման վճարման ժամկետն ավելանում է այն ժամանակահատվածով, որի ընթացքում անցկացվելու է փորձաքննությունը:

8.5.9.2. Ապահովագրական պատահարի վերաբերյալ հարուցվել է քրեական գործ, կամ նախապատրաստվում են նյութեր: Այդ դեպքում Ապահովագրողը որոշում է կայացնում ապահովագրական հատուցում վճարելու կամ ապահովագրական հատուցում վճարելը մերժելու մասին սույն Կանոնների 8.6.4.2 կետում նշված ժամկետում քրեական հետապնդման մարմինների կամ դատարանի վերջնական որոշման ուժի մեջ մտնելու օրվանից հաշված:

8.5.9.3. Առկա են հիմնավոր կասկածներ Ապահովադրի՝ ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքների վերաբերյալ: Ընդ որում, ապահովագրական հատուցումը չի վճարվում այնքան ժամանակ, քանի դեռ չեն ներկայացվել անհրաժեշտ ապացույցները (սույն Կանոնների 8.3.14 կետում նշված փաստաթղթերը):

8.6. Ապահովագրողը պարտավոր է՝

8.6.1. Ապահովադրին ծանոթացնել սույն Կանոնների պայմաններին:

8.6.2. Ռիսկի աստիճանի փոփոխման մասին հաղորդումն Ապահովադրից ստանալու դեպքում 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում ուսումնասիրել այն և Ապահովադրին գրավոր տեղեկացնել Ապահովագրության պայմանագրի պայմանների փոփոխության և/կամ լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարման կամ պայմանագրի դադարեցման մասին (սույն Կանոնների 8.2.5 կետ):

8.6.3. Չհրապարակել Ապահովադրի և նրա գույքային վիճակի մասին տեղեկություններ, բացառությամբ գործող օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի:

8.6.4. Վնասի մասին Ապահովագրից գրավոր ծանուցում ստանալուց հետո (սույն Կանոնների 8.3.2 կետ)՝

8.6.4.1. Անհրաժեշտության դեպքում, Ապահովագրի մասնակցությամբ, պատահարի մասին ծանուցման պահից 7 (յոթ) աշխատանքային օրվա ընթացքում կատարել ապահովագրության օբյեկտի զննում և կազմել զննության ակտ: Վնասված գույքի զննումը Կողմերի կողմից կարող է համաձայնեցվել՝

- Ապահովագրողի ձևաթղթով համաձայնագրի ստորագրումով,
- զննության ժամանակի վերաբերյալ առաջարկների պատվիրված նամակով (առնվազն ընտրության երկու տարբերակով),
- համաձայնեցման փաստը հաստատող այլ եղանակով: Եթե վնասված գույքը տրամադրվում է Ապահովագրողի կամ նրա փորձագետի գտնվելու վայրում, ապա պետք է կատարվեն բացառություններ այն գույքի համար, որի տեղափոխումը դժվար է (այդ գույքի զննումը պետք է իրականացվի դրա գտնվելու վայրում): Եթե գույքը տրամադրված չէ զննման (ստուգման) համար, ապա համաձայնեցվում է զննման երկրորդ օրը և վայրը՝ հատուցման ժամկետը կասեցնելու հետ մեկտեղ: Զննման (ստուգման) համար գույքը երկրորդ անգամ չներկայացնելու դեպքում Ապահովագրողն առանց ուսումնասիրության վերադարձնում է այդ անձի կողմից ներկայացված ապահովագրական հատուցման դիմումը, ինչպես նաև դրան կից փաստաթղթերը:

8.6.4.2. Ապահովագրից ապահովագրական հատուցում վճարելու դիմում ստանալուց և 8.3 կետում նշված այլ պարտականությունները կատարելուց հետո՝ 15 (տասնհինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում իրականացնել ապահովագրված գույքի ոչնչացման (կորստի) կամ վնասման պատճառների ուսումնասիրություն, որոշել վնասի չափը և ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը ճանաչելու դեպքում կազմել ապահովագրական ակտ և վճարել ապահովագրական հատուցում կամ նույն ժամկետում Ապահովագրին գրավոր տեղեկացնել ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու մասին՝ նշելով մերժման պատճառները: Ապահովագրական հատուցման վճարման օր է համարվում Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվից դրամական միջոցների դուրսգրման ամսաթիվը:

ԳԼՈՒԽ 9: ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ, ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

9.1. Ապահովագրական հատուցումը վճարվում է Ապահովագրին (Շահառուին) պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարների և պատասխանատվության սահմանաչափերի սահմաններում՝ մասհանելով պայմանագրում սահմանված ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը, վնասի հատուցման համար Ապահովագրի գրավոր դիմումի, վնասված գույքի նկատմամբ գույքային շահի առկայությունը, ապահովագրական պատահարի առաջացման փաստը, պատճառը և վնասի չափը հաստատող փաստաթղթերի հիման վրա:

9.2. Ապահովագրական հատուցումը վճարվում է ապահովագրված օբյեկտներին (այսուհետ՝ ապահովագրված գույքին) պատճառված վնասի չափը չգերազանցող գումարի չափով: Ապահովադրին ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է Ապահովադրի հաշվարկային հաշվին դրամական միջոցների անկանխիկ փոխանցման միջոցով՝ համաձայն ապահովագրական հատուցման վճարման օրվա դրությամբ ՀՀ սահմանված հաշվարկների իրականացման կանոնների: Եթե վնասի չափը որոշվում է արտարժույթով, ապա ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է ապահովագրական պատահարի օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի տվյալ արժույթի համար սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Արտարժույթով արտահայտված սահմանաչափերը (ենթասահմանաչափերը) և Չհատուցվող գումարները սահմանվում են ՀՀ դրամի փոխարժեքով: Ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է ապահովագրական պատահարի օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի տվյալ արժույթի համար սահմանված պաշտոնական փոխարժեքով, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Ապահովագրական հատուցման վճարումը կատարվում է մասհանելով ապահովագրավճարի չվճարված մասը այն դեպքերում, երբ դա նախատեսված է օրենքով կամ Ապահովագրության պայմանագրով:

9.3. Վնասի չափը որոշվում է Ապահովագրողի կողմից կատարված փորձաքննության արդյունքների հիման վրա և/կամ վերանորոգման աշխատանքների կատարման ծախսերի արժեքը հաստատող փաստաթղթերի հիման վրա:

9.4. Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի ներգրավել անկախ փորձագիտական կազմակերպություն՝ Ապահովադրի կրած վնասների չափը գնահատելու կամ վնասի առաջացման պատճառները որոշելու համար: Ապահովագրական պայմանագրի կողմը, որը ներգրավել է անկախ փորձագիտական կազմակերպություն, կրում է վերջինիս ծառայությունների վճարման ծախսերը:

9.5. Վնասի չափը որոշվում է՝

9.5.1. Լրիվ ոչնչացման դեպքում՝ ապահովագրական պատահարի պահին նրա իրական արժեքի չափով՝ մասհանելով այն մնացորդների արժեքը, որոնք կարող են վաճառվել կամ օգտագործվել գործառնական նշանակությամբ: Լրիվ ոչնչացում ասելով հասկանում ենք ապահովագրված գույքի այնպիսի վիճակը, երբ բացակայում է դրա վերականգնման տեխնիկական հնարավորությունը, կամ երբ վերականգնման համար անհրաժեշտ ծախսերը գերազանցում են դրա իրական արժեքը ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու պահին:

9.5.2. Ապահովագրված գույքի վնասման դեպքում՝

- վերականգնողական ծախսերի գումարի չափով այն վիճակին բերելու համար, որում այն գտնվում էր ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալուց անմիջապես առաջ, բայց ոչ ավելի, քան Պայմանագրում նշված ապահովագրական գումարները:

Վերականգնողական ծախսերը ներառում են՝

- վերանորոգման համար անհրաժեշտ նյութերի գնման ծախսերը,
- վերանորոգման վայր նյութերի առաքման ծախսերը,
- վերանորոգման աշխատանքների վարձատրման ծախսերը, բացառությամբ արտաժամյա, գիշերային ժամերին և պաշտոնական տոներին կատարված աշխատանքի աշխատավարձի հավելվածարների, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Ընդ որում, աշխատանքների կատարման հրատապության, շինանյութերի փոխադրման եղանակի փոփոխման, ապահովագրված օբյեկտի պլանավորման կատարելագործման կամ փոփոխման, ժամանակավոր կամ պրոֆիլակտիկ վերանորոգման իրականացման հետևանքով առաջացած լրացուցիչ ծախսերը, ինչպես նաև վերանախագծման և (կամ) լրացուցիչ նախագծման հետ կապված ծախսերը, այդ թվում՝ առանձին կոնստրուկցիաների և (կամ) շենքի ամրացման նախագծերի մշակման անհրաժեշտությամբ պայմանավորված, ապահովագրական հատուցման գումարի մեջ չեն ներառվում, եթե Ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.5.2.1. Ապահովագրված գույքի վերականգնման ծախսերը որոշվում են մասհանելով վերականգնման (վերանորոգման) ընթացքում փոխարինվող նյութերի և պահեստամասերի մաշվածության արժեքը: Եթե կատարվում է վնասված մասերի փոխարինում, չնայած այն բանին, որ հնարավոր է եղել դրանց վերանորոգումը առանց ապահովագրված գույքի շահագործման անվտանգության սպառնալիքի, ապա Ապահովագրողը հատուցում է Ապահովադրին այդ մասերի վերանորոգման արժեքը, բայց ոչ ավելի, քան դրանց փոխարինման արժեքը:

9.5.3. Ապահովագրված գույքի առևանգման դեպքում՝ ապահովագրական պատահարի պահին նրա ապահովագրական (իրական) արժեքի չափով, բայց ոչ ավել քան Պայմանագրում նշված ապահովագրական գումարը:

9.6. Ապահովագրողը նաև փոխհատուցում է հատուցման ենթակա վնասները (փրկության ծախսերը) նվազեցնելու նպատակով Ապահովադրի կատարած ողջամիտ և նպատակահարմար ծախսերը, եթե նման ծախսերն անհրաժեշտ են եղել կամ կատարվել են Ապահովագրողի ցուցումով, նույնիսկ ձեռնարկված միջոցների անարդյունք լինելու ժամանակ: Նշված ծախսերը հատուցվում են ապահովագրական արժեքի նկատմամբ ապահովագրական գումարի համամասնությամբ՝ անկախ այն հանգամանքից, որ հատուցման ընդհանուր գումարը կարող է գերազանցել ապահովագրական գումարը:

9.7. Այն դեպքում, եթե դա նախատեսված է Ապահովագրության պայմանագրի պայմաններով, Ապահովագրողը հատուցում է ապահովագրական պատահարից հետո տարածքի մաքրման ծախսերը Պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական գումարների (սահմանաչափերի) սահմաններում: Մաքրման ծախսեր են համարվում այն ծախսերը, որոնք պետք է իրականացվեն

ապահովագրական պատահարից հետո՝ շինհրապարակի տարածքը վերականգնման աշխատանքների համար պիտանի վիճակի բերելու համար: Սույն կետում նշված ծախսերը հատուցվում են ապահովագրական արժեքի ապահովագրական գումարի նկատմամբ համամասնությամբ: Եթե տարերային աղետի հետևանքով վնասի վայրը դուրս է գալիս ապահովագրության տարածքից, ապա հատուցվում են միայն այն մաքրման ծախսերը, որոնք վերաբերում են ապահովագրության տարածքում ապահովագրված գույքին:

9.8. Ապահովագրության պայմանագրով կարող է նախատեսվել ապահովագրական պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի վերացման՝ այլ ողջամիտ և նպատակահարմար ծախսերի փոխհատուցում:

9.9. Գույքի վերականգնման ծախսերը չեն ներառում.

9.9.1. Ապահովագրված գույքի փոփոխությունների և/կամ բարելավման հետ կապված ծախսերը,

9.9.2. Ժամանակավոր (օժանդակ) վերանորոգման կամ վերականգնման հետևանքով առաջացած ծախսերը, եթե այդ վերանորոգումը լրիվ վերանորոգման մաս չէ, և ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ,

9.9.3. Սարքավորումների պլանային կամ պրոֆիլակտիկ նորոգման, տեխնիկական սպասարկման ծախսերը:

9.10. Ապահովագրողն իրավունք ունի մերժել ապահովագրական հատուցման տրամադրումը, եթե Ապահովադիրը կամ նրա ներկայացուցիչը՝

9.10.1. Դիտավորությամբ կատարել կամ թույլ է տվել այնպիսի գործողություններ (անգործություն), որոնք հանգեցրել են վնասի առաջացմանը:

9.10.2. Ստացել է հատուցում վնաս պատճառած անձից: Եթե Ապահովադիրը պատճառված վնասի համար հատուցում է ստացել այն պատճառելու համար մեղավոր երրորդ անձանցից, ապա Ապահովագրողն Ապահովադիրին վճարում է միայն Ապահովագրության պայմանագրի պայմաններով վճարման ենթակա գումարի և երրորդ անձանցից Ապահովադրի ստացած գումարի տարբերության չափով: Ապահովադիրը պարտավոր է այդ գումարների ստացման մասին անհապաղ տեղեկացնել Ապահովագրողին:

9.10.3. Գործող օրենսդրությամբ և Ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված այլ դեպքերում:

9.11. Այն դեպքում, երբ Ապահովադիրը խոչընդոտել է Ապահովագրողին կամ նրա ներկայացուցիչներին ապահովագրական պատահարի հատկանիշներ ունեցող իրադարձության տեղի ունենալուց հետո ապահովագրված գույքի զննություն կատարելուն, տվյալ իրադարձության առաջացման հանգամանքների բացահայտմանը, վնասի բնույթը և չափը որոշելուն, ապա Ապահովագրողն իրավունք ունի մերժել ապահովագրական հատուցման վճարումը:

9.12. Եթե Ապահովադիրին վերադարձվել է իրենից առևանգված ապահովագրված գույքը, ապա նա պարտավոր է 10 օրվա ընթացքում Ապահովագրողին վերադարձնել ստացված ապահովագրական հատուցումը՝ մասհանելով գույքի հափշտակման արդյունք դարձած

անհրաժեշտ և կատարված վերականգնողական (վերանորոգման) աշխատանքների վճարման ծախսերը:

9.13. Ապահովադիրը պարտավոր է Ապահովագրողին վերադարձնել վճարված ապահովագրական հատուցումը (կամ դրա համապատասխան մասը), եթե օրենսդրությամբ նախատեսված հայցային վաղեմության ժամկետների ընթացքում հայտնաբերվում է հանգամանք, որն Ապահովադիրին ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն զրկում է ապահովագրական հատուցման ստացման իրավունքից:

9.14. Ապահովագրողն ազատվում է այն վնասների հատուցումից, որոնք առաջացել են այն բանի հետևանքով, որ Ապահովադիրը դիտավորությամբ չի ձեռնարկել ողջամիտ և նպատակահարմար միջոցներ՝ հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար (սույն Կանոնների 8.3.1 կետի համաձայն):

9.15. Ապահովադրի կողմից 8.3.2 և 8.3.3 կետերում նախատեսված պարտականությունների չկատարումը Ապահովագրողին իրավունք է տալիս մերժել ապահովագրական հատուցման տրամադրումը:

9.16. Ապահովագրողը չի տրամադրում ծածկույթ և պատասխանատվություն չի կրում Պայմանագրի շրջանակներում վճարման կամ վնասի հատուցում տրամադրելու համար այն մասով, որով Ապահովագրողի նկատմամբ նման ծածկույթի տրամադրման կամ փոխհատուցման կամ նման վճարման իրականացման արդյունքում կկիրառվեն պատժամիջոցներ, արգելք կամ սահմանափակում՝ ՄԱԿ-ի բանաձևերին, Եվրոպական Միության, Մեծ Բրիտանիայի կամ ԱՄՆ-ի որևէ առևտրային կամ տնտեսական պատժամիջոցներին, օրենսդրությանը կամ նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան:

ԳԼՈՒԽ 10: ՊԱՀԱՆՋԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ (ՍՈՒՔՐՈԳԱՅԻՆ)

10.1. Եթե այլ բան նախատեսված չէ ապահովագրության պայմանագրով, Ապահովագրողին ապահովագրական հատուցում վճարած, հատուցված գումարի սահմաններում, անցնում է պահանջի իրավունքը, որն ունի Ապահովադիրը (Շահառուն) ապահովագրության արդյունքում պատասխանատու անձի նկատմամբ՝ հատուցված վնասի համար:

Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է Ապահովագրողին փոխանցել բոլոր ապացույցները և փաստաթղթերը, գրավոր հայտնել իրեն հայտնի ամբողջ տեղեկատվությունը և իրականացնել Ապահովագրողին անհրաժեշտ բոլոր գործողությունները իրեն փոխանցված իրավունքների իրացման համար, որն ունի Ապահովադիրը (Շահառուն) ապահովագրության արդյունքում հատուցված վնասի համար պատասխանատու անձի նկատմամբ:

10.2. Եթե Ապահովադիրը (Շահառուն) հրաժարվել է այդպիսի իրավունքից կամ այդ իրավունքի իրացումը դարձել է անհնար նրա մեղքով, ապա Ապահովագրողը ազատվում է վերոնշյալ գործողությունների հետևանքով պատճառված վնասի չափով ապահովագրական հատուցման վճարման պարտականությունից, իսկ եթե ապահովագրական հատուցումը արդեն փոխանցվել է, Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է Ապահովագրողին վերադարձնել հատուցված գումարը:

10.3. Եթե Ապահովադիրը երրորդ անձանցից հատուցում է ստացել, Ապահովագրողը վճարում է միայն ապահովագրության պայմաններով վճարման ենթակա գումարի և երրորդ անձանցից ստացված գումարի տարբերությունը: Ապահովադիրը պարտավոր է Ապահովագրողին անմիջապես տեղեկացնել այդպիսի գումարների ստացման մասին:

10.4. Ապահովադիրը պարտավոր է Ապահովագրողին վերադարձնել ստացված ապահովագրական հատուցումը (կամ դրան համապատասխան մասը), եթե պարզվի հանգամանք, որը օրենքով կամ սույն կանոններով ամբողջությամբ կամ մասնակի զրկում է Ապահովադիրին ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունքից:

ԳԼՈՒԽ 11: ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

11.1. Ապահովագրողը իրավունք ունի պահանջել վճարված հատուցման վերադարձ, եթե ապահովագրական հատուցման վճարումից հետո ի հայտ են գալիս ապահովագրական հատուցման վճարումը մերժելու՝ սույն Կանոններով և/կամ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված հիմքեր:

11.2. Սույն Կանոնների համաձայն կնքված Պայմանագրերի գործողության ընթացքում կամ հետո Կողմերի միջև ծագող վեճերը լուծվում են բանակցությունների միջոցով: Անհամաձայնության (համաձայնության չգալու) դեպքում վեճերը լուծվում են օրենքով սահմանված կարգով:

ԳԼՈՒԽ 12: ԱՅԼ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

12.1. Սույն Կանոնների համաձայն Ապահովագրողի կողմից Ապահովադիրի (Շահառուի) հասցեին ուղարկված բոլոր ծանուցումները և գրությունները համարվում են պատշաճ ծանուցված, եթե պահպանվել են հետևյալ պայմաններից որևէ մեկը.

12.1.1. Ծանուցումը ուղարկվել է փոստային առաքմամբ՝ ապահովագրության Պայմանագրում կամ հայտային դիմումում նշված հասցեով,

12.1.2. Ծանուցումը ուղարկվել է SMS հաղորդագրությամբ՝ ապահովագրության Պայմանագրում կամ Ապահովադիրի (Շահառուի) և/կամ նրա լիազոր անձի կողմից տրամադրած այլ փաստաթղթի մեջ (հայտային դիմում, հայտարարություն, և այլն) նշված հեռախոսահամարով,

12.1.3. Ծանուցումը ուղարկվել է էլեկտրոնային նամակի տեսքով՝ ապահովագրության Պայմանագրում կամ հայտային դիմումում նշված էլեկտրոնային հասցեով:

12.2. Հասցեների և/կամ վերոնշյալ ռեկվիզիտների փոփոխության դեպքում Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է այդ մասին ողջամիտ ժամկետներում տեղեկացնել Ապահովագրողին: Եթե Ապահովագրողը ողջամիտ ժամկետներում չի տեղեկացվել հասցեների և/կամ այլ ռեկվիզիտների փոփոխության մասին, ապա Ապահովադիրին (Շահառուին) ուղարկված բոլոր ծանուցումները գրությունները հին հասցեներով/ռեկվիզիտներով համարվում են պատշաճ ծանուցված այն ամսաթվից, երբ այդ ծանուցումները ստացվել են այդ հասցեներում:

12.3. Ապահովագրողն իրավունք ունի միակողմ առանց Ապահովադիրի համաձայնության փոփոխություն և/կամ լրացում կատարելու սույն Կանոններում:

12.4. Կանոններում փոփոխություն և/կամ լրացում կատարելու դեպքում Ապահովագրողը

պարտավոր է ոչ ուշ քան մեկ ամիս առաջ գրավոր ծանուցել Ապահովադիրին:

12.5. Կատարված փոփոխությունների և/կամ լրացումների հետ համաձայն չլինելու դեպքում Ապահովադիրն իրավունք ունի անմիջապես լուծելու ապահովագրության Պայմանագիրը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Սույն լրացուցիչ պայմաններում շարադրված ապահովագրության պայմանները (Վերապահումները) կիրառվում են, եթե ապահովագրության պայմանագրում առկա է դրանց կիրառման մասին ուղղակի նշում կամ դրանք ներառված են Պայմանագրի տեքստում:

Սույն Լրացուցիչ պայմաններում շարադրված դրույթները լրացնում են շինմոնտաժային աշխատանքների ապահովագրության կանոնների դրույթները:

Վերապահում 003՝ «Հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրություն (այցեր)»

Սույնով համաձայնեցված և հասկացվում է, որ Կանոնների, Ապահովագրության պայմանագրի կամ դրա հետ կապված վերապահումների մեջ նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետների պահպանման դեպքում, Ապահովագրության պայմանագրով լրացուցիչ ենթակա են հատուցման ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների ֆիզիկական ոչնչացումը կամ վնասվածքը, որը պատճառվել է ապահովագրված անձի (անձանց) կապալառուի (կապալառուների) հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ներքոնշյալ ժամանակահատվածում, կապալի պայմանագրով նախատեսված իր հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների կատարման ընթացքում:

Վերապահում 004՝ «Հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ընդլայնված ապահովագրություն»

Սույնով համաձայնեցված է և հասկացվում է, որ Կանոնների, Ապահովագրության պայմանագրի կամ դրա հետ կապված վերապահումների մեջ նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետների պահպանման դեպքում Ապահովագրության պայմանագրով լրացուցիչ ենթակա են հատուցման Ապահովագրության պայմանագրով ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների ֆիզիկական ոչնչացումը կամ վնասը, Պատվիրատուի և Կապալառուի կողմից շինարարության ավարտված օբյեկտի «Ավարտական ակտի» ստորագրումից հետո, որը տեղի է ունեցել Կապալառուի հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների ապահովագրության ներքոնշյալ ժամանակահատվածում այն պայմանով, որ՝ դրանք* պատճառվել են ապահովագրված կապալառուի (ների) կողմից հետգործարկային երաշխիքային աշխատանքների կատարման ընթացքում՝ Կապալի պայմանագրով նախատեսված հետգործարկային երաշխիքային պարտավորությունների շրջանակներում:

* այդ ոչնչացման կամ վնասի պատճառն առաջացել է շինհրապարակում շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման ապահովագրված ժամանակահատվածում՝ ապահովագրված շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման ժամանակ Կապալառուի կողմից թույլ տրված թերությունների պատճառով, նախքան շինարարության ավարտված օբյեկտի «Ավարտական ակտի» ստորագրումը Պատվիրատուի և Կապալառուի կողմից:

Վերապահում 006՝ "Արտաժամյա, գիշերային ժամերին և պաշտոնական տոներին աշխատանքների վարձատրման, ինչպես նաև բեռի շտապ առաքման վճարման արդյունքում առաջացած հավելյալ ծախսերի ծածկույթ"

Սույնով համաձայնեցված է և հասկացվում է, որ Կանոնների, Ապահովագրության պայմանագրում կամ դրա վերաբերյալ վերապահումներով նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետների պահպանման դեպքում ենթակա են հատուցման արտաժամյա, գիշերային ժամերին, պաշտոնական տոներին աշխատանքների վարձատրման և բեռի շտապ առաքման (բացառությամբ օդային տրանսպորտով բեռների առաքման) լրացուցիչ ծախսերը:

Սույն դրույթը, սակայն, գործում է միայն այն պայմանով, որ այդ լրացուցիչ ծախսերը կատարվել են ապահովագրված օբյեկտների ֆիզիկական ոչնչացման կամ վնասման հետ կապված, որը ենթակա է հատուցման Ապահովագրության պայմանագրով:

Եթե վնասված օբյեկտների ապահովագրական գումարները պակաս են դրանց ապահովագրական արժեքներից, ապա սույն Վերապահման համաձայն վճարվող ապահովագրական հատուցումը նվազեցվում է նույն համամասնությամբ:

Վերապահում 008՝ "Սեյսմավրանգ գոտիներում գտնվող կառույցներին վերաբերող պահանջներ"

Սույնով համաձայնեցված է և հասկացվում է, որ Կանոնների, ապահովագրության պայմանագրում կամ դրա վերաբերյալ վերապահումներով նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետների պահպանմամբ Ապահովագրողը պատասխանատվություն է կրում երկրաշարժի հետևանքով ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն առաջացած վնասների համար ապահովագրական հատուցում տրամադրելու համար միայն այն դեպքում, եթե Ապահովադիրն ապացուցի, որ երկրաշարժի ռիսկը հաշվի է առնվել՝ տվյալ շինհրապարակի համար գործող շենքերի սեյսմակայունության դասերից ելնելով, և որ նյութերի և աշխատանքների կատարման որակը, ինչպես նաև այն չափերը, որոնց հիման վրա հաշվարկներ են կատարվել, համապատասխան կերպով պահպանվել են:

Վերապահում 108՝ "Շինարարական տեխնիկայի, մեքենաների և սարքավորումների վերաբերյալ պահանջներ"

Սույնով համաձայնեցված է և հասկացվում է, որ Կանոններում, Ապահովագրության պայմանագրում կամ դրա վերաբերյալ վերապահումներում նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետների պահպանմամբ Ապահովագրողն Ապահովադիրին կտրամադրի ապահովագրական հատուցում այն վնասի կամ պատասխանատվության համար, որն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատճառվել է շինարարական տեխնիկային, սարքավորումներին և մեքենաներին ջրհեղեղով և հեղեղումով միայն այն դեպքում, եթե աշխատանքների ավարտից հետո կամ աշխատանքների իրականացման ցանկացած ընդմիջման ժամանակ այդպիսի շինարարական տեխնիկան, այդպիսի սարքավորումներն պահպանվում են այնպիսի վայրում, որն անհասանելի է ավելի հաճախ, քան 20 տարին մեկ անգամ կրկնության վիճակագրական հավանականություն ունեցող ջրհեղեղների համար:

Վերապահում 114՝ "Սերիական վնասներ"

Սույնով համաձայնեցված է և հասկացվում է, որ Կանոնների, Ապահովագրության պայմանագրի կամ դրա վերաբերյալ վերապահումների մեջ նշված դրույթների, պայմանների, բացառությունների և ժամկետները պահպանելով՝ նախագծում սխալների հետևանքով

(համապատասխան վերապահումով ապահովագրական ծածկույթի ընդլայնման դեպքում), թերի նյութերի օգտագործման և (կամ) նույն պատճառով շինությունների, շինությունների մասերի, մեքենաների կամ նույն տիպի սարքավորումների համար աշխատանքների անորակ կատարման արդյունքում պատճառված վնասը ֆրանշիզայի մասհանումից հետո ենթակա է հատուցման՝ ստորև բերված սանդղակին համապատասխան՝ Ապահովագրության պայմանագրում սահմանված յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի դեպքում՝

- 100%՝ առաջին երկու ապահովագրական պատահարների դեպքում;
- 80%՝ երրորդ ապահովագրական պատահարի դեպքում;
- 60%՝ չորրորդ ապահովագրական պատահարի դեպքում;
- 50%՝ հինգերորդ ապահովագրական պատահարի դեպքում:

Հետագայում նման վնասը ենթակա չէ հատուցման: